

บทที่ 4

ผลการศึกษาวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ เป็นการวิจัยและพัฒนา(Research and development) โดยผู้วิจัย ดำเนินการวิจัยตามกรอบแนวคิด เรื่องสมรรถนะ(Competency) ปรากฏผลการศึกษาวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์ มืออาชีพ

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ตอนที่ 4 ผลการยืนยันกระบวนการการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษา สู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ตอนที่ 1 การศึกษาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

1. การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (content analysis) เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเรื่องสมรรถนะ(competency) ของคนในองค์กรในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

3. การสอบถามผู้รับการนิเทศ(ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่ผู้รับการนิเทศต้องการ

รายละเอียดของการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (content analysis) เกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเรื่องสมรรถนะ(competency) ของคนในองค์กรในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

การวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (Document Research) เกี่ยวกับหลักการแนวคิด ทฤษฎีเรื่องสมรรถนะ(Competency) ของคนในองค์กรในการที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของนักคิดและนักวิชาการ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้ David McClelland(1973) Spencer and Spencer(1993) Boyatzis(1982) นิศารักษ์ เวชยานนท์ (2556) สุกัญญา รัชมิธรรม โชติ,(2549) นภาเดช บุญเชิดชู (2552) อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์ (2551) และ มาเรียม นิลพันธ์(2556) ซึ่งบุคคลที่กล่าวมานี้ เป็นผู้ที่มีการประสบความสำเร็จในการนำแนวคิดเรื่องสมรรถนะ (Competency) มาใช้ในการคัดเลือกและพัฒนาบุคคลในองค์กร และผู้นำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในงานด้านการนิเทศการศึกษาซึ่งมีความคิดเห็นที่สอดคล้องในหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะ(Competency) ของคนในองค์กร โดยนำมาใช้ในการสร้างกรอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า บุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการทำงานต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ ทักษะ การเห็นคุณค่าในตนเองและค่านิยมของคน ๆ หนึ่งเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดประโยชน์ในงานที่ตนเองทำ และสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรมและการพัฒนา ประกอบด้วย

1. สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการจดจำ เข้าใจ หลักการ ทฤษฎี แนวคิด ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับความรู้ เนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องรู้ และต้องเข้าใจเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม สามารถคิดวิเคราะห์ขั้นสูงและนำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้

2. สมรรถนะด้านทักษะ (Skill) หมายถึง ความสามารถในการลงมือทำหรือปฏิบัติการด้วยความคล่องแคล่วและมีประสิทธิภาพ สิ่งที่บุคคลกระทำได้ สมรรถนะด้านนี้จึงเป็นทักษะการปฏิบัติต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน

3. สมรรถนะด้านบุคลิกลักษณะ (Attributes) หมายถึง คุณลักษณะภายในที่สำคัญ จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของบุคคล คุณสมบัติของบุคคลในการบริหารจัดการและการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและประสานสัมพันธ์กับบริบทรวมถึงผู้เกี่ยวข้องบทบาทในสังคม บุคลิกภาพและส่วนที่ลึกลงไปจนยากที่จะวัดได้ เช่น เจตคติ ค่านิยม อุปนิสัย และแรงบันดาลใจ โดยสมรรถนะนี้จะช่วยสนับสนุนส่งเสริมความรู้ ทักษะ จนบรรลุผลตามความสำเร็จของงาน ดังปรากฏตามตารางการวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีเรื่องสมรรถนะ(Competency) ของคนในองค์กร โดยแสดง

การเปรียบเทียบให้เห็นความสอดคล้องของสมรรถนะการปฏิบัติงานกับมาตรฐานการปฏิบัติงาน
ของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบองค์ประกอบของสมรรถนะ(Competency) ของคนในองค์กรตาม
แนวคิดของนักคิดและนักวิชาการกับมาตรฐานวิชาชีพศึกษานิเทศก์ด้านการปฏิบัติงาน

สมรรถนะของคนในองค์กร	นักคิดและนักวิชาการ							มาตรฐาน วิชาชีพ ศึกษานิเทศก์ ด้านการ ปฏิบัติงาน การนิเทศ
	David McClelland	Spencer and Spencer	Boyatzis	ศ.ดร.นิสดารักษ์ เวชยานนท์	สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ	นภาพร บุญเชิดชู	อารรณ์ ภูวพิพัฒน์	
1.ทักษะ(Skills) สิ่งที่บุคคลกระทำ ได้ดีและฝึกปฏิบัติเป็นประจำจน เกิดความชำนาญ	√	√	√	√	√	√	√	มฐ.3 มฐ.4
2.ความรู้(Knowledge) คือ ความรู้ เฉพาะด้านของบุคคล	√	√	-	√	√	√	√	มฐ.1 มฐ.5
3.ทัศนคติ(Self-concept) ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของตน	√	√	-	√	√	-	-	มฐ.8
4.บุคลิกลักษณะประจำตัวของ บุคคล(Trait) บุคลิกลักษณะ ประจำตัวของบุคคล เป็นสิ่งที่ อธิบายถึงบุคคลผู้นั้น เช่น ความ น่าเชื่อถือ ความเป็นผู้นำ	√	√	√	-	√	√	√	มฐ.11
5.แรงจูงใจหรือแรงขับ ภายใน(Motive) แรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน ซึ่งทำให้ บุคคลแสดงพฤติกรรมที่มุ่ง ไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมายของ เขา	√	√	√	√	√	√	-	มฐ.10 มฐ.12

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สมรรถนะของคนในองค์กร	นักคิดและนักวิชาการ							มาตรฐานวิชาชีพศึกษานิเทศก์
	David McClelland	Spencer and Spencer	Boyatzis	ศ.ดร.นิสดารักษ์ เวทยานนท์	สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ	นภาพเดช บุญเชิดชู	อากรณ์ ภูวพันธ์	
6.ภาพลักษณ์ (self-image) คือ ความเข้าใจตนเองและการประเมินความเข้าใจจำกัดความนี้มาพร้อมกับการสร้างแนวความคิดและการนับถือตนเอง			√					มฐ.7
7.บทบาททางสังคม (social role) คือ การรับรู้ว่าคุณเป็นใครตามบรรทัดฐานในสังคมที่เป็นที่ยอมรับและเหมาะสมกับกลุ่มหรือองค์กรทางสังคมที่คุณอยู่	-	-	√	-	-	√	-	มฐ.9
8.ความถนัด (aptitude)	-	-	-	-	-	√	-	มฐ.2 มฐ.6

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมรรถนะของคนในองค์กรที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักคิดและนักวิชาการเปรียบเทียบกับมาตรฐานวิชาชีพศึกษานิเทศก์ด้านการปฏิบัติงาน มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษามาตรฐานที่ 1-มาตรฐานที่ 12

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษาทั้งในและนอกสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนนี้ คือ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการนิเทศการศึกษาเพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ เพื่อนำข้อมูลการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดของนักคิด และนักวิชาการด้านสมรรถนะ ในการวางกรอบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ โดยได้รับความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ จำนวน 5 ท่าน

ผลการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังนี้

บทบาทของศึกษานิเทศก์

ในการศึกษาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ซึ่งถือเป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่มีส่วนทำให้การจัดการศึกษาของประเทศประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ถ้าศึกษานิเทศก์มีทักษะ/มีสมรรถนะที่จำเป็นครบถ้วน และมีความเป็นมืออาชีพอย่างแท้จริง น่าจะมีผลดียังต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยสามารถให้การนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนทั้งทางด้านการบริหารวิชาการ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ด้วยการวางแผนการพัฒนาทางวิชาการร่วมกับสถานศึกษาและครู ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงต้องรู้จักโรงเรียน รู้จักผู้บริหาร ครู บัณฑิตแวดล้อมโรงเรียน สามารถบอกสิ่งที่โรงเรียนมี สิ่งที่โรงเรียนเป็นอยู่ในปัจจุบัน และสิ่งที่โรงเรียนต้องพัฒนา เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการนิเทศ เข้าใจวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีเทคนิค วิธีการนิเทศที่ช่วยให้ครูได้รู้จักตนเอง ช่วยครูคิดและพาครูทำหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งนำไปสู่ผลการปฏิบัติที่ดีทางด้านการนิเทศการศึกษา ที่ช่วยให้ครูเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนที่นำไปสู่การยกระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญดังนี้

1. การนิเทศติดตามการจัดการศึกษา จากการให้ความหมายของการนิเทศการศึกษา โดยนักคิดและนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในหลายแง่มุมแต่มีสิ่งที่สอดคล้องกัน คือ การนิเทศติดตามการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการช่วยเหลือผู้บริหาร ครูผู้สอนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมถึงการติดตามผลจากการส่งเสริมพัฒนาผู้รับการนิเทศให้สามารถจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

2. การช่วยเหลือเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาชี้แนะในการจัดการศึกษาให้แก่โรงเรียน ด้วยการศึกษาศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อสนองต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และพร้อมที่จะเรียนรู้สามารถทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นศึกษานิเทศก์จึงต้องปรับบทบาทหน้าที่ของตนเองจากการเป็นผู้อบรม ผู้มอบหมายงาน เป็นผู้คอยชี้แนะให้คำปรึกษาให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองแทนการบอกให้ทำแต่เป็นการกระตุ้นให้ครูได้คิดหาวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เกิดประสิทธิภาพต่อผู้เรียน

3. เป็นผู้อำนวยการด้านวิชาการ ด้วยบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์เป็นเหมือนผู้บริหาร การศึกษาด้านวิชาการ และวัตถุประสงค์หลักของผู้นิเทศ คือ การพัฒนาครูให้มีความเจริญงอกงามในวิชาชีพ ผู้นิเทศต้องมีหน้าที่ในการเอื้ออำนวย และสนับสนุนให้ครูซึ่งมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกันให้ปฏิบัติการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสนับสนุนช่วยเหลือครูทั้งในทางตรงด้วยการสอนแนะครู และโดยทางอ้อมด้วยการจัดหาสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน จัดหาทุน การสนับสนุนให้มีทีมนิเทศ การสังเกต และรับฟังการสะท้อนการสอนของครูเพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติการสอนของครู

4. พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาในโรงเรียน ศึกษานิเทศก์โดยตำแหน่งแล้วจะต้องเป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) นั่นก็หมายถึง ศึกษานิเทศก์จะต้องแสดงภาวะผู้นำ เพื่อร่วมคิดร่วมวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียน โดยเปลี่ยนความคิดตนเองจากการเป็นผู้รู้เป็นการเรียนรู้ร่วมกับผู้รับการนิเทศ โดยสามารถทำงานกับครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาในโรงเรียน และช่วยให้ครูปรับแผนการจัดการเรียนการสอนให้ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างเสมอภาค รวมทั้งจงใจให้ครูยอมรับการปรับหลักสูตร และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนใหม่ ซึ่งบทบาทนี้เป็นบทบาทที่มีความคล้ายคลึงกับบทบาทการเป็นผู้พัฒนาองค์กร และการเป็นนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามอย่างกว้างขวางในการรวบรวมการปฏิบัติการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนา

5. เชื่อมโยงการบริหารกับการเรียนการสอน บทบาทหน้าที่นี้เป็นเหมือนนักจัดการ (Planner/ Organizer) ซึ่งเป็นบทบาทที่มีความสำคัญสำหรับผู้นิเทศ ทั้งนี้เพราะหมายถึงการวางแผนเป็นการคาดการณ์ถึงสิ่งที่ควรปฏิบัติและแนวทางที่จะปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ เป็นตัวกลางนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติซึ่งต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบและวางแผนการดำเนินงานทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพราะแผนเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และการจัดลำดับความสำคัญของการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ภาระหน้าที่ของผู้นิเทศคือช่วยในการจัดตารางการเรียน จัดเอกสารเกี่ยวกับหลักสูตร และจัดผู้สอนและทรัพยากรที่ใช้ตามกำหนดเวลา

6. ช่วยเหลือครูในการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง เป็นบทบาทในการเสริมกำลังใจ (Motivation/Encourager) ด้วยการจูงใจให้ครูเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เกิดความภาคภูมิใจ มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง ช่วยให้ครูประสบผลสำเร็จและมีความรู้สึกรับผิดชอบ ส่งเสริมให้ครูทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กให้ดีขึ้น ซึ่งจะช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจต่อการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนและช่วยให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาซึ่งมีอยู่ในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครู

จากบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษาซึ่งมีประสบการณ์ในการนิเทศการศึกษามากกว่า 25 ปี ได้กล่าวถึงบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่สอดคล้องกันไว้ ดังนี้

“ศึกษานิเทศก์จะต้องทำหน้าที่ เป็นคล้าย ๆ ผู้อำนวยการด้านวิชาการ สามารถดึง ศาสตร์ที่หลากหลายมาแล้วตัวเองก็ต้องมีความชำนาญความรู้ ความชำนาญ เกี่ยวกับโรงเรียน ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบโรงเรียนใดก็ต้องรู้จักโรงเรียนนั้น เหมือนที่เราบอกว่าครูต้องรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1 สัมภาษณ์ 5 กรกฎาคม 2557)

“คิดว่าถึงจะมีความเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างแต่บทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ก็ยังมีความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามหลักสูตรฯ และ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยสิ่งสำคัญศึกษานิเทศก์ควรจะเป็นผู้นำ ของการเปลี่ยนแปลงนำเทคโนโลยีมาใช้ในการนิเทศติดตามไม่ใช่แต่เพียงมี ความรู้เท่านั้นแต่ต้องสามารถนำมาใช้และเป็นที่ปรึกษาให้กับครูผู้สอนได้แต่สิ่ง สำคัญที่ศึกษานิเทศก์จะต้องมีในทุกยุคสมัยคือความเป็นกัลยาณมิตรยอมรับว่า ศึกษานิเทศก์ยังมีความสำคัญในการเป็น Coach ให้กับครูผู้สอน ยังมีการ เปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ครูมีหน้าที่จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ หลักสูตรฯ และความเปลี่ยนแปลง เมื่อเป็นอย่างนี้ศึกษานิเทศก์จึงต้องเรียนรู้สภาพ ปัจจุบัน ปัญหาความต้องการนั้นก็หมายถึงการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 สัมภาษณ์ 4 กรกฎาคม 2557)

“บทบาทของศึกษานิเทศก์โดยเนื้อหาของงานนิเทศน่าจะเป็นเหมือนกับไขว่คว้ากลางระหว่างการบริหารการศึกษากับการเรียนการสอนเป็นตัวเชื่อมโยง มองว่าห่วงโซ่ตรงนี้เป็นห่วงโซ่ที่มีความสำคัญแต่โดยเนื้อหาของการศึกษาแล้วเขาไม่ใช่ตัวเนื้อหาของการศึกษาน่าจะเป็นตัวเชื่อมกลางการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สัมฤทธิ์ผลที่เกิดกับการศึกษาตัวศึกษานิเทศก์ไม่ใช่ผู้ปฏิบัติในขณะเดียวกันก็ไม่ได้มีบทบาทที่ชัดเจนในการบริหารการศึกษาจะเป็นตัวเชื่อมโยงมากกว่า”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 สัมภาษณ์ 29 กรกฎาคม 2557)

“ก็ที่จริงเราก็ต้องว่าตามบทบาทของ ศึกษานิเทศก์ว่า ศึกษานิเทศก์เรามีหน้าที่อะไร ไปช่วยเหลือสนับสนุนครูให้เขาสามารถที่จะจัดการเรียนการสอนกับการเรียนรู้ให้ดีที่สุด ให้มีหน้าที่สนับสนุนครู ไม่เปลี่ยนยุคไหนก็หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไม่เปลี่ยน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4 สัมภาษณ์ 28 กรกฎาคม 2557)

“จริง ๆ เราต้องเปลี่ยนความคิดจะไม่มีคำว่าเราเป็นผู้รู้ ให้เราเป็น Coach เป็น พี่เลี้ยง ไม่ควรเป็น train พี่มองว่า การนิเทศต้องเคารพครูเชื่อว่าในประสบการณ์ ไม่ใช่ให้เขาทำตาม จะไม่สอนงาน แต่ให้เขาเรียนรู้ด้วยตัวเอง อย่าให้รู้สึกว่าเป็นเขาเป็นเรา โดยเฉพาะคุณมีความรู้มากกว่า บอกกันมาลิจะทำให้ไม่ได้ ซึ่งเราจะไปสร้างให้เขาศรัทธา อันดับแรกให้มีความรู้สึกเป็นมิตร เกิดความเข้าใจเป็นเพื่อนร่วมงานเป้าหมายสุดท้ายเราต้องการเกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเองเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือสิ่งที่เราควรในที่สุดกระบวนการเรียนรู้ระยะเวลา ครูขาดคืออะไร คือ ความเชื่อ เป็นความเชื่อ ครูเป็นผู้สอนเป็นแหล่งอย่ารู้อะไรถามครู ในอนาคตไม่ใช่ ยากที่สุดสำหรับครูไทย อย่างระบบ O-net ทำให้ครูไม่กล้าคิด ทำอย่างไรให้ครูเห็นปัญหา ใช้การประเมินนั้นแหละแบบเป็นทางการ ไม่เป็นทางการ

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5 สัมภาษณ์ 1 สิงหาคม 2557)

ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะนำพาคุณภาพการศึกษาของชาติไปสู่เป้าหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการปฏิรูปการศึกษาและเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งประเด็นสำคัญของการจัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติอย่างเร่งด่วน 4 ประการหลัก คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและเรียนรู้ การพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ นอกจากนั้นศึกษานิเทศก์ยังมีหน้าที่พัฒนาระบบการนิเทศให้เป็นการนิเทศแนวใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วอีกด้วย

สมรรถนะการนิเทศการศึกษา

ในส่วนสมรรถนะการนิเทศการศึกษาผู้มีความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า บทบาทที่มีความสำคัญของศึกษานิเทศก์ คือ การนิเทศติดตามช่วยเหลือผู้รับการนิเทศให้สามารถจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน ซึ่งผู้วิจัยได้แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จจากนักคิดและนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวว่า ผลสำเร็จของงานของบุคคลเกิดจากสมรรถนะพื้นฐานที่อยู่ภายในตัวของแต่ละคน ดังคำกล่าวของ David McClelland ที่ว่า *Competency is a basic personal characteristic that are determining factors for acting successfully in a job or situation* ซึ่งในความหมายของการนิเทศการศึกษาก็คือ ผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จส่งผลให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้นั้นจะต้องมีพื้นฐานทางบุคลิกลักษณะที่เป็นแรงขับให้ปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาจากความรู้ความสามารถที่สั่งสมมาจากประสบการณ์ที่ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งบุคลิกลักษณะของผู้นิเทศแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันจึงมีผลการปฏิบัติงานที่มีความหลากหลายซึ่งขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ (Motives) ของแต่ละคน

ดังนั้น จากแนวคิดของนักคิดและนักวิชาการด้านสมรรถนะ พบว่า สมรรถนะของบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย สมรรถนะด้านความรู้ (knowledge competency) สมรรถนะด้านทักษะความสามารถ (skill competency) สมรรถนะด้านคุณลักษณะ (attribute competency)

และจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สมรรถนะการนิเทศการศึกษาผู้มีความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ด้านความรู้ ประกอบด้วย การมีความรู้ในศาสตร์การนิเทศที่หลากหลาย ความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่นิเทศ ความรู้ในการวิเคราะห์ผู้รับการนิเทศและผู้เรียนรายบุคคล ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ ความรู้ความรู้ในการนำกระบวนการวิจัยไปใช้ในการนิเทศการศึกษา ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ความรู้ในเนื้อหาสาระวิชาที่นิเทศ ความรู้ในเทคนิคการนิเทศแนวใหม่ ความรู้ในการสร้างนวัตกรรม

การศึกษา ความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมรรถนะด้านทักษะความสามารถ ประกอบด้วย ความสามารถในการเป็นผู้อำนวยการทางวิชาการ ความสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่ การปฏิบัติ เป็นพี่เลี้ยงด้านวิชาการแก่โรงเรียน โดยการสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สามารถให้คำแนะนำด้านวิชาการแก่ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนได้ สามารถร่วม พัฒนางานด้านวิชาการ สามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนา และแก้ปัญหาทางวิชาการได้ วิจัยนักเรียนได้ ใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษาได้ตามความเหมาะสม สามารถ ประสานงานกับผู้อื่นและสหวิทยาการเพื่อช่วยให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้เหมาะสม สามารถ ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้รับการนิเทศโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และสมรรถนะด้านคุณลักษณะและแรงจูงใจ คือ คุณสมบัตการเป็นโค้ช(coach) และพี่เลี้ยง (mentor) มีภาวะผู้นำ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ มีความเป็นกัลยาณมิตร มีความ เชื่อว่าบุคคลสามารถพัฒนาได้ เป็นนักวิจัย มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความ รับผิดชอบทำงานจนสำเร็จ ดังปรากฏผลจากการสัมภาษณ์ ดังนี้

“ตลอดเวลา 20 กว่าปีที่ผ่านมาแล้วก็ได้มีโอกาสรู้จักศึกษานิเทศก์ในหลายระดับ เห็นการเปลี่ยนแปลงทั้งของบทบาทของศึกษานิเทศก์พอพูดถึง โครงสร้างหรือ บทบาทของศึกษานิเทศก์โดยตรงเนี่ยก็ต้องดูลักษณะงาน เพราะอันนั้นเป็นตัวกำหนดนะคะไม่ว่าจะเป็น โครงสร้าง หรือบทบาทมันก็ต้องเป็นตัวที่ผันแปรไป ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ทีจะมีในอนาคต”

“ศึกษานิเทศก์ต้องวิเคราะห์สภาพปัญหาและก็ช่วยโรงเรียนคิดนวัตกรรม ศึกษานิเทศก์ แต่ละคนจะได้มีประสบการณ์ ลองทำกระบวนการนี้ เช่น อาจจะทำ เด็กอมก้อย อาจจะทำเด็กหนูหนวก อาจจะทำเด็ก LD คือให้ผ่านกระบวนการนี้ เรา ก็จะเรียนรู้ถึงกระบวนการต่อไปเมื่อเราพบเด็กกลุ่มอื่นซึ่งอาจจะไม่ใช่คำตอบ สำเร็จรูปเดียวกันแต่กระบวนการคงไม่ต่างกัน ”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1 สัมภาษณ์ 5 กรกฎาคม 2557)

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิอีกท่านหนึ่งได้กล่าวว่า

“ตามหลักแล้วการนิเทศควรมองความแตกต่างระหว่างบุคคล มองศักยภาพของแต่ละ คนที่ศึกษานิเทศก์ควรส่งเสริมพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและ ศักยภาพของครูผู้สอน”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 สัมภาษณ์ 4 กรกฎาคม 2557)

และผู้ทรงคุณวุฒิอีกท่านหนึ่งยังได้กล่าวอีกว่า

“ให้ถามความต้องการของเขาว่าเขาต้องการอะไร วันนี้กลางวันคุณจะกินอะไร เรา จะกินถ้วยเดียวความจริงลาบอร่อยกว่าเพื่อน แต่กินมาสองวันแล้วมันอยากจะลิ้ม ลองอย่างอื่นบ้างพรุ่งนี้ขมนจีนได้มั๊ย วันมะรืนถ้วยเดียวได้ไหมมันขึ้นอยู่กับ พื้นฐานของแต่ละคน แต่ถ้าสมมุติว่าโรงเรียน ก.เขาต้องการอะไรแต่เราเป็นผู้คิด เขาเป็นผู้กระทำวันนี้เราอยากให้เราทำ ทุกคนเป็นส่วนส่วนบางที่แค่ความคิดกัน ดู งาน หรืออบรมถือว่ามันไม่เกิดกับโรงเรียนเป็นฐานใหม่ มันเกิดจากข้างบนใส่ลง ไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 สัมภาษณ์ 29 กรกฎาคม 2557)

ซึ่งสอดคล้องกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นศึกษานิเทศก์ต้นแบบและมีประสบการณ์การ นิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานประสบผลสำเร็จ ได้พูดเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า

“อยากให้ครูเป็นอย่างไรให้พัฒนาศึกษานิเทศก์อย่างนั้น”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4 สัมภาษณ์ 28 กรกฎาคม 2557)

ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ในการเป็นศึกษานิเทศก์ทั้งในสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรมสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาได้ให้ข้อคิด

ว่า

“ศึกษานิเทศก์วันนี้ต้องไปเรียนรู้ และทำงานด้วยตนเอง มีความ รับผิดชอบในหน้าที่ มองครูเป็นมิตรเป็นที่พึ่งแก่ครูได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5 สัมภาษณ์ 1 สิงหาคม 2557)

สำหรับรูปแบบในการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มือ อาชีพนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ ได้ให้ความเห็นว่า ควรดำเนินการในลักษณะของการวิจัยโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐาน เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในโรงเรียนโดยการแสดงบทบาทเป็น coach และ mentor ให้กับครูรายบุคคลตามสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ ซึ่งศึกษานิเทศก์ ควรจะได้ทราบสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของครูเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการนิเทศและ

คิดหานวัตกรรมในการช่วยเหลือครูให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ปรากฏผลการสัมภาษณ์ดังนี้

“ดิฉันคิดว่าศึกษานิเทศก์เป็นผู้ใหญ่การบรรยายทั้งหลายทั้งปวง นะ เลิกได้แต่ให้ทำเหมือนมี Thesis ศึกษาานิเทศก์แต่ละคนลองรับโจทย์ไปคนละข้อนะอะละก็ไปทำโจทย์นั้นให้ประสบความสำเร็จ ค่ะ แล้วก็ อาศัยประสบการณ์จากการทำโจทย์ข้อนี้ ที่อยากเห็นการพัฒนาศึกษานิเทศก์เป็นแบบนี้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 1 สัมภาษณ์ 5 กรกฎาคม 2557)

“ที่ผ่านมาศึกษานิเทศก์มีการอบรมพัฒนากันมาเยอะ ไม่ว่าจะเป็นศึกษานิเทศก์ที่บรรจุใหม่ก็ได้รับการพัฒนามาเยอะใช้เวลาเป็นเดือน แต่ที่สุดการปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการศึกษากลับไม่เข้าถึงบทบาทที่แท้จริงคือ การเป็น ผู้ฝึกและเป็น ที่เลี้ยง ซึ่งตามหลักแล้วการนิเทศควรมองความแตกต่างระหว่างบุคคล มองศักยภาพของแต่ละคนที่ศึกษานิเทศก์ควรส่งเสริมพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของครูผู้สอน ในเรื่องของความรู้ศึกษานิเทศก์ทุกคนมีกันมากแต่การนำไปสู่การปฏิบัตินั้นยังควรได้รับการพัฒนา”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 2 สัมภาษณ์ 4 กรกฎาคม 2557)

“ถามความต้องการของเขาว่าเขาต้องการอะไรวันนี้กลางวันคุณจะกินอะไรเราจะกินถ้วยเดียวความจริงลาบอร่อยกว่าเพื่อนแต่กินมาสองวันแล้วมันอยากจะลิ้มลองอย่างอื่นบ้างพุงนี้ขมจิ้นได้มัย วันมะรืนถ้วยเดียวได้ไหมมันขึ้นอยู่กับพื้นฐานของแต่ละคน แต่ถ้าสมมุติว่าโรงเรียน ก.เขาต้องการอะไรแต่เราเป็นผู้คิดเขาเป็นผู้กระทำวันนี้เราอยากให้เขาทำ ทุกคนเป็นหุ้นส่วนบางทีแค่ความคิดกัน ดูงาน หรืออบรมถือว่ามันไม่เกิดกับโรงเรียนเป็นฐานมันเกิดจากข้างบนใส่ลงไป”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 3 สัมภาษณ์ 29 กรกฎาคม 2557)

“ศึกษานิเทศก์วันนี้ต้องทำงานด้วยตนเอง ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ สร้างเครือข่ายการพัฒนาาร่วมกันกับครูผู้สอนมองครูเป็นมิตรและเป็นพี่เลี้ยงของครูได้”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 4 สัมภาษณ์ 28 กรกฎาคม 2557)

“ในการพัฒนาศึกษานิเทศก์ควรมีกระบวนการที่เป็นระบบเริ่มจากการรับรู้ สร้างความเข้าใจ (กระบวนการสังเคราะห์ การนำความรู้ไปใช้) ประยุกต์ใช้ในงานของตนเอง กระบวนการเหล่านี้ทั้งครู ผู้บริหาร โรงเรียนและศึกษานิเทศก์มักจะขาด”

(ผู้ทรงคุณวุฒิท่านที่ 5 สัมภาษณ์ 1 สิงหาคม 2557)

ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง(Gap) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการของความ คิดเห็นผู้บริหารโรงเรียนต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็น ศึกษานิเทศก์มืออาชีพที่ต้องการและที่เป็นจริง

ที่	ประเด็นสมรรถนะ การนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ(I)		สภาพ ที่เป็นจริง(D)		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1	สมรรถนะด้านความรู้	4.52	.67	3.81	0.80	0.19	2
1.1	มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆเพื่อการนิเทศ การศึกษา	4.49	.67	3.78	.67	0.19	3
1.2	มีความรู้ในเทคนิควิธีการนิเทศที่ หลากหลาย	4.48	.68	3.76	.71	0.19	3
1.3	มีความรู้ในสาระเนื้อหาวิชาที่นิเทศ	4.56	.67	3.77	.86	0.21	2
1.4	มีความรู้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและ ผู้รับการนิเทศ	4.52	.70	3.75	.85	0.21	2
1.5	มีความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.51	.73	4.00	.83	0.13	6

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
1.6	มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.57	.60	3.77	.82	0.21	2
1.7	มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	4.54	.60	3.91	.74	0.16	5
1.8	มีความรู้ในการวางแผนการนิเทศที่เป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	4.48	.64	3.81	.73	0.18	4
1.9	มีความรู้ในการสร้างนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	4.54	.67	3.81	.82	0.19	3
1.10	มีความรู้ในการวิจัยการศึกษา	4.52	.69	3.71	.97	0.22	1
2	ด้านทักษะความสามารถ	4.53	0.65	3.72	0.80	0.22	1
2.1	สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้เกิดการยอมรับแก่ผู้รับการนิเทศ	4.57	.61	3.82	.85	0.20	9
2.2	การติดตามการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นและพัฒนาตนเองเสมอ	4.60	.62	3.81	.77	0.21	8
2.3	การนำองค์ความรู้ที่ทันสมัย มาสนทนากับผู้รับการนิเทศให้เข้าใจและปฏิบัติได้	4.55	.60	3.85	.73	0.18	11
2.4	นำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนา และพัฒนาผู้รับการนิเทศได้	4.47	.63	3.73	.70	0.20	9
2.5	แสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการและจัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการพัฒนาวิชาการ	4.58	.62	3.77	.70	0.21	8
2.6	มีการส่งเสริมผู้รับการนิเทศให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ	4.53	.65	3.73	.84	0.21	8
2.7	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องสมดุล	4.57	.66	3.82	.81	0.20	9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพที่ต้องการ		สภาพที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
2.8	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการนิเทศการศึกษานำสู่การปฏิบัติได้	4.60	.54	3.89	.74	0.18	11
2.9	มีการนิเทศติดตามเป็นระบบโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	4.51	.60	3.66	.87	0.23	6
2.10	ความสามารถในการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติได้	4.49	.64	3.73	.86	0.20	9
2.11	มียุทธวิธีในการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.49	.62	3.67	.77	0.22	7
2.12	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษา	4.55	.61	3.88	.71	0.17	12
2.13	มีการปฏิบัติงานเป็นทีมปฏิบัติงานเป็นคณะและเป็นระบบ	4.55	.61	3.83	.81	0.19	10
2.14	มีเทคนิคในการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ	4.55	.63	3.68	.81	0.24	5
2.15	ให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศด้วยความคิดที่ทันสมัย	4.54	.63	3.94	.75	0.15	13
2.16	สามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและคิดหาสร้งนวัตกรรรมร่วมกับผู้รับการนิเทศได้	4.61	.56	3.73	.73	0.24	5
2.17	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและสอนงานครูให้เกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลงได้	4.62	.64	3.73	.82	0.24	5
2.18	สามารถจัดการความขัดแย้งในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้	4.46	.66	3.59	.78	0.24	5
2.19	สามารถหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาระที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	4.51	.62	3.70	.80	0.22	7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
2.20	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา ในสถานศึกษาเต็มตามศักยภาพ	4.53	.63	3.85	.75	0.18	11
2.21	มีการวิเคราะห์ข้อมูลครูรายบุคคลเพื่อหา แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ได้	4.47	.72	3.55	.91	0.26	3
2.22	มีการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาโดย ใช้โรงเรียนเป็นฐานได้	4.55	.60	3.72	.79	0.22	7
2.23	ดำเนินการนิเทศทางไกล โดยใช้สื่อและ เทคโนโลยีในการนิเทศ	4.40	.73	3.63	.73	0.21	8
2.24	สามารถปฏิบัติงานเป็น Coach ในการ จัดการเรียนการสอนได้	4.50	.68	3.63	.70	0.24	5
2.25	เป็นที่เล็งให้กับโรงเรียนในการวางแผน พัฒนาการเรียนการสอน	4.52	.68	3.73	.77	0.21	8
2.26	มีการสะท้อนผลการนิเทศให้โรงเรียน ได้รับทราบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรี นการสอน	4.53	.70	3.76	.79	0.20	9
2.27	ร่วมมือกับโรงเรียนในการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดจุด พัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	4.48	.66	3.53	.85	0.27	2
2.28	มีการสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งในและ นอกโรงเรียนในการร่วมพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	4.53	.66	3.56	.92	0.27	2
2.29	สามารถเชื่อมโยงความรู้และประสาน สัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศได้	4.59	.63	3.69	.84	0.24	5
2.30	ใช้นวัตกรรมการนิเทศประกอบการนิเทศ อย่างเหมาะสม	4.51	.67	3.65	.74	0.24	5

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะ การนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
2.31	ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการ นิเทศการศึกษา	4.52	.65	3.55	.89	0.27	2
2.32	ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพของผู้รับการนิเทศ	4.50	.72	3.72	.83	0.21	8
2.33	ปฏิบัติการนิเทศได้ตรงตามความต้องการ ของผู้รับการนิเทศ	4.47	.69	3.59	.94	0.25	4
2.34	ช่วยชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานได้ได้ บรรลุจุดมุ่งหมายของงาน	4.55	.63	3.69	.78	0.23	6
2.35	ศึกษาจุดเด่นของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริม พัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.56	.63	3.67	.81	0.24	5
2.36	นำจุดด้อยของผู้รับการนิเทศมาหาทาง แก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้	4.52	.67	3.48	.88	0.30	1
2.37	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการ นิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการ นิเทศครั้งต่อไป	4.47	.68	3.62	.99	0.23	6
2.38	ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับยุค สมัยและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.51	.65	3.68	.91	0.23	6
2.39	ปฏิบัติการนิเทศสอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายของการพัฒนา การศึกษา	4.52	.67	3.76	.78	0.20	9
2.40	สร้างและพัฒนาแนว้ดการนิเทศ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความ ต้องการของผู้รับการนิเทศ	4.45	.73	3.65	.83	0.22	7
2.41	ใช้แนว้ดการนิเทศแนวใหม่สอดคล้อง กับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของ ผู้รับการนิเทศ	4.50	.67	3.76	.76	0.20	9

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพที่ต้องการ		สภาพที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
2.42	กำหนดเส้นพัฒนาของผู้รับการนิเทศได้ชัดเจนสามารถนิเทศได้ตามขั้นตอน	4.45	.69	3.61	.70	0.23	6
2.43	ร่วมพัฒนาการศึกษากับผู้รับการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร	4.52	.60	3.60	.78	0.26	3
2.44	เสนอแนวทางปรับปรุงและแนะนำการปฏิบัติงานที่ดีเสมอ	4.47	.72	3.54	.83	0.26	3
2.45	ส่งเสริมสนับสนุนผู้รับการนิเทศให้สามารถสร้างผลงานทางวิชาการได้	4.60	.58	3.81	.74	0.21	8
2.46	เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ใช้	4.57	.67	3.74	.84	0.22	7
2.47	ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความศรัทธาและยอมรับการปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.64	.65	3.90	.76	0.19	10
2.48	สามารถสร้างเครื่องมือ/นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคต	4.65	.61	3.93	.80	0.18	11
2.49	สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.52	.64	3.87	.75	0.17	12
2.50	สร้างคลังความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับผู้รับการนิเทศ	4.56	.60	3.66	.80	0.25	4
3	สมรรถนะด้านคุณลักษณะ	4.63	0.58	4.05	0.77	0.15	3
3.1	มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการสามารถนิเทศการศึกษาได้อย่างมั่นใจ	4.55	.65	3.74	.79	0.22	1
3.2	มีความเป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศเยี่ยมเยียนอยู่เสมอ	4.68	.59	4.12	.68	0.14	6
3.3	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ถือตัว	4.65	.58	4.26	.62	0.09	10

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะ การนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified} (I-D)/D	ลำดับ
		$\bar{x}$ (I)	SD.	$\bar{x}$ (D)	SD.		
3.4	มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการนิเทศ	4.71	.51	4.27	.67	0.10	9
3.5	มีบุคลิกภาพทันสมัยเหมาะสมในการเป็นผู้ ชี้แนะอยู่เสมอ	4.69	.58	4.28	.70	0.10	9
3.6	แสดงความมีน้ำใจต่อผู้รับการนิเทศอยู่เสมอ	4.67	.53	4.07	.86	0.15	5
3.7	มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้รับการนิเทศด้าน วิชาการด้วยความเต็มใจ	4.63	.59	4.10	.80	0.13	7
3.8	มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	4.61	.63	3.92	.80	0.18	3
3.9	มีทักษะในการสื่อสารให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้	4.71	.51	4.09	.76	0.15	5
3.10	สร้างความไว้วางใจต่อผู้รับการนิเทศเชิงบวก ในการปฏิบัติงาน	4.66	.58	4.01	.84	0.16	4
3.11	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	4.65	.55	4.05	.80	0.15	5
3.12	มีการกระตุ้นยั่วยุให้ผู้รับการนิเทศลงมือ ปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่เสมอ	4.69	.56	4.19	.72	0.12	8
3.13	ประพฤติตนให้เป็นที่ประจักษ์ในการพัฒนา ตนเอง	4.52	.63	3.79	.84	0.19	2
3.14	เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางานวิชาการ	4.51	.60	3.90	.85	0.16	4
3.15	สร้างศรัทธาความไว้วางใจและความรู้สึก ประสบความสำเร็จให้แก่ผู้รับการนิเทศจนเกิด ภาพความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.59	.59	3.98	.84	0.15	5

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง(Gap) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่
ต้องการของความคิดเห็นผู้บริหาร โรงเรียนต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็น
ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความต้องการศึกษานิเทศก์ที่มีสมรรถนะการนิเทศ

การศึกษาตามดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง ($PIN_{modified}$) ตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์มีค่า $PIN_{modified}$ เท่ากับ 0.22 รองลงมาในลำดับที่ 2 คือ สมรรถนะด้านความรู้ มีค่า $PIN_{modified}$ เท่ากับ 0.18 และลำดับที่ 3 คือ สมรรถนะการนิเทศการศึกษาด้านคุณลักษณะ ค่า $PIN_{modified}$ เท่ากับ 0.15

ตารางที่ 4.3 ลำดับและระดับความต้องการจำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อสมรรถนะการนิเทศ การศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ตามองค์ประกอบสมรรถนะการนิเทศ การศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	$PIN_{modified}$	ระดับ
1	การนำจุดด้อยของผู้รับการนิเทศมาช่วยหาทางแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.30	สูง
2	การใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการนิเทศ การศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
2	การร่วมมือกับโรงเรียนในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและกำหนดจุดพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
2	มีการสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งในและนอกโรงเรียนใน การร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
3	เสนอแนวทางปรับปรุงและแนะนำการปฏิบัติงานที่ดี เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
3	ร่วมพัฒนาการศึกษากับผู้รับการนิเทศด้วยความเป็น กัลยาณมิตร	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
3	มีการวิเคราะห์ข้อมูลครูรายบุคคลเพื่อหาแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
4	นิเทศได้ตรงตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.25	สูง
4	สร้างคลังความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับ ผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.25	สูง
5	ศึกษาจุดเด่นของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ จัดการเรียนรู้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	ใช้นวัตกรรมการนิเทศประกอบการนิเทศอย่างเหมาะสม	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
5	สามารถเชื่อมโยงความรู้และประสานสัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถปฏิบัติงานเป็น Coach ในการจัดการเรียนการสอนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและสอนงานครูให้เกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลงได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถจัดการความขัดแย้งในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและคิดหา/สร้างนวัตกรรมร่วมกับผู้รับการนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	มีเทคนิคการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
6	การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศที่ชัดเจน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	กำหนดเส้นพัฒนาของผู้รับการนิเทศได้ชัดเจนสามารถนิเทศได้ตามขั้นตอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการนิเทศครั้งต่อไป	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	ช่วยชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานได้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายของงาน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
7	เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ใช้ความสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพโดยไม่บอกให้ทำ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	สร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มีการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
7	สามารถหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาระที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มียุทธวิธีในการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มีความรู้ในการวิจัยการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศได้	ด้านความรู้	0.22	กลาง
7	มีความรู้ในการวิจัยการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศได้	ด้านความรู้	0.22	กลาง
7	มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการสามารถนิเทศการศึกษาได้อย่างมั่นใจ	ด้านคุณลักษณะ	0.22	กลาง
8	มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	มีความรู้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและผู้รับการนิเทศ	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	มีความรู้ในสาระเนื้อหาวิชาที่นิเทศ	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	ส่งเสริมสนับสนุนผู้รับการนิเทศให้สามารถสร้างผลงานทางวิชาการได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นเสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	แสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการและจัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการพัฒนาวิชาการ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	มีการส่งเสริมผู้รับการนิเทศให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	เป็นที่เล็งใจให้กับโรงเรียนในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	ดำเนินการนิเทศทางไกลโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
8	ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
9	ปฏิบัติการนิเทศสอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	ความสามารถในการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องสมดุล	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	นำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนางาน และพัฒนาผู้รับการนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้เกิดการยอมรับแก่ผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	ใช้นวัตกรรมการนิเทศแนวใหม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	มีการสะท้อนผลการนิเทศให้โรงเรียนได้รับทราบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
10	มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆเพื่อการนิเทศการศึกษา	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีความรู้ในการสร้างนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีความรู้ในเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีการปฏิบัติงานเป็นทีมปฏิบัติงานเป็นคณะและเป็นระบบ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.19	กลาง
10	ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความศรัทธาและยอมรับการปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.19	กลาง
10	ประพฤติดนให้เป็นที่ยอมรับในการพัฒนาตนเอง	ด้าน คุณลักษณะ	0.19	กลาง
11	มีความรู้ในการวางแผนการนิเทศที่เป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	ด้านความรู้	0.18	กลาง

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
11	การนำองค์ความรู้ที่ทันสมัย มาสนทนากับผู้รับการนิเทศ ให้เข้าใจและปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการนิเทศการศึกษานำสู่การปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เต็มตามศักยภาพ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	สามารถสร้างเครื่องมือ/นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อ ประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในอนาคต	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.18	กลาง
12	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศ การศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.17	กลาง
12	สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ให้เกิดขึ้น ในโรงเรียน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.17	กลาง
13	มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	ด้านความรู้	0.16	ต่ำ
13	สร้างความไว้วางใจต่อผู้รับการนิเทศเชิงบวกในการ ปฏิบัติงาน	ด้านคุณลักษณะ	0.16	ต่ำ
13	เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางานวิชาการ	ด้านคุณลักษณะ	0.16	ต่ำ
14	ให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศด้วยความคิดที่ทันสมัย	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.15	ต่ำ
14	แสดงความมีน้ำใจต่อผู้รับการนิเทศอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	มีทักษะในการสื่อสารให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจสามารถปฏิบัติได้	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	สร้างศรัทธาความไว้วางใจและความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จให้แก่ผู้รับการนิเทศจนเกิดภาพความเป็นผู้นำ ทางวิชาการ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
15	มีความเป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศเข้มเข้มอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.14	ต่ำ
16	มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้รับการนิเทศด้านวิชาการด้วยความเต็มใจ	ด้านคุณลักษณะ	0.13	ต่ำ
16	มีความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ด้านความรู้	0.13	ต่ำ
17	มีการกระตุ้นช่วยเหลือผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.12	ต่ำ
18	มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.10	ต่ำ
18	มีบุคลิกภาพทันสมัยเหมาะสมในการเป็นผู้ชี้แนะอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.10	ต่ำ
19	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ถือตัว	ด้านคุณลักษณะ	0.09	ต่ำ

จากตารางที่ 4.3 แสดงลำดับและระดับความต้องการจำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ตามองค์ประกอบสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า สมรรถนะที่มีระดับความต้องการสูงเรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ คือสมรรถนะด้านทักษะความสามารถ สมรรถนะด้านความรู้ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของครูต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ที่ต้องการ และเป็นจริง

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
1	สมรรถนะด้านความรู้	4.55	.64	3.83	.81	0.19	2
1	มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆเพื่อการ นิเทศการศึกษา	4.50	.65	3.78	.67	0.19	4
2	มีความรู้ในเทคนิควิธีการนิเทศที่ หลากหลาย	4.49	.67	3.78	.67	0.19	4
3	มีความรู้ในสาระเนื้อหาวิชาที่นิเทศ	4.58	.65	3.78	.80	0.21	2
4	มีความรู้ในการวิเคราะห์ผู้รับการนิเทศ และผู้เรียนรายบุคคล	4.54	.68	3.77	.83	0.20	3
5	มีความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.54	.70	4.01	.81	0.13	7
6	มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.58	.59	3.78	.81	0.21	2
7	มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	4.55	.59	3.91	.75	0.16	6
8	มีความรู้ในการวางแผนการนิเทศที่เป็น ระบบและนำไปสู่การปฏิบัติการนิเทศได้ อย่างเหมาะสม	4.50	.62	3.81	.72	0.18	5
9	มีความรู้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของผู้รับการ นิเทศ	4.56	.65	3.82	.80	0.19	4
10	ความรู้ในการวิจัยการศึกษาสามารถให้ คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศได้	4.55	.67	3.74	.95	0.22	1
2	สมรรถนะด้านทักษะความสามารถ	4.55	0.63	3.73	0.79	0.22	1
1	สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้เกิดการ ยอมรับแก่ผู้รับการนิเทศ	4.59	.60	3.84	.83	0.20	9

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพที่ต้องการ		สภาพที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
2	มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นเสมอ	4.62	.60	3.84	.76	0.20	9
3	การนำองค์ความรู้ที่ทันสมัย มาสนทนากับผู้รับการนิเทศให้เข้าใจและปฏิบัติได้	4.57	0.59	3.87	0.73	0.18	11
4	นำข้อมูลข่าวสารต่างๆ ไปใช้ในการพัฒนา และพัฒนาผู้รับการนิเทศได้	4.50	0.62	3.76	0.70	0.20	9
5	แสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการและจัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการ พัฒนาวิชาการ	4.60	.60	3.79	.68	0.21	8
6	มีการส่งเสริมผู้รับการนิเทศให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ	4.55	.64	3.76	.83	0.21	8
7	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องสมดุล	4.58	.65	3.82	.80	0.20	9
8	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการนิเทศศึกษานำสู่การปฏิบัติได้	4.61	.54	3.91	.73	0.18	11
9	มีการนิเทศติดตามเป็นระบบโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในสภาพที่เป็นจริง	4.53	.59	3.67	.86	0.23	6
10	ความสามารถในการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติได้	4.52	.62	3.74	.85	0.21	8
11	มียุทธวิธีในการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.52	.60	3.69	.77	0.22	7
12	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษา	4.56	.59	3.89	.71	0.17	12
13	มีการปฏิบัติงานเป็นทีมปฏิบัติงานเป็นคณะและเป็นระบบ	4.57	.60	3.85	.81	0.19	10

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
14	มีเทคนิคในการนิเทศที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความ ต้องการ	4.57	.61	3.71	.81	0.15	14
15	มีความคิดที่ทันสมัยในการให้คำปรึกษา แนะนำผู้รับการนิเทศ	4.57	.61	3.96	.74	0.15	14
16	สามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและ คิดหา/สร้างนวัตกรรมร่วมกับผู้รับการนิเทศ ได้	4.63	.55	3.74	.72	0.23	6
17	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและสอนงาน ครูให้เกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลงได้	4.64	.62	3.74	.80	0.24	5
18	สามารถจัดการความขัดแย้งในการจัดการ เรียนการสอนในโรงเรียนได้	4.48	.64	3.61	.76	0.24	5
19	สามารถหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาระที่ สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการ นิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	4.53	.61	3.71	.80	0.22	7
20	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาใน สถานศึกษาเต็มตามศักยภาพ	4.56	.61	3.86	.75	0.18	11
21	มีการวิเคราะห์ข้อมูลครูรายบุคคลเพื่อหา แนวทางพัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้	4.49	.70	3.57	.89	0.26	3
22	มีการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานได้	4.58	.58	3.74	.79	0.22	7
23	ดำเนินการนิเทศทางไกล โดยใช้สื่อและ เทคโนโลยีในการนิเทศ	4.44	.70	3.62	.73	0.23	6
24	สามารถปฏิบัติงานเป็น Coach ในการจัดการ เรียนการสอนได้	4.52	.67	3.64	.69	0.24	5

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
25	เป็นที่เลี้ยงให้กับ โรงเรียน ในการวางแผน พัฒนาการเรียนการสอน	4.54	.66	3.74	.76	0.21	8
26	มีการสะท้อนผลการนิเทศให้โรงเรียนได้รับ ทราบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	4.56	.67	3.79	.79	0.20	9
27	ร่วมมือกับโรงเรียนในการวิเคราะห์สภาพ ปัจจุบันปัญหาและกำหนดจุดพัฒนา การศึกษาของโรงเรียน	4.50	.64	3.55	.84	0.27	2
28	มีการสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งในและนอก โรงเรียนในการร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.55	.64	3.58	.90	0.27	2
29	สามารถเชื่อมโยงความรู้และประสาน สัมพันธ์กับผู้รับการนิเทศได้	4.59	.61	3.70	.82	0.24	5
30	ใช้นวัตกรรมการนิเทศประกอบการนิเทศ อย่างเหมาะสม	4.52	.65	3.65	.73	0.24	5
31	ใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการ นิเทศการศึกษา	4.54	.63	3.57	.88	0.22	7
32	ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพของผู้รับการนิเทศ	4.52	.70	3.72	.83	0.22	7
33	ปฏิบัติการนิเทศได้ตรงตามความต้องการของ ผู้รับการนิเทศ	4.50	.67	3.61	.93	0.25	4
34	ช่วยชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานได้ บรรลุจุดมุ่งหมายของงาน	4.57	.61	3.71	.77	0.23	6
35	ศึกษาจุดเด่นของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริม พัฒนาการจัดการเรียนรู้	4.57	.61	3.66	.79	0.25	4
36	นำจุดด้อยของผู้รับการนิเทศมาช่วยหาทาง แก้ปัญหการจัดการเรียนรู้	4.53	.65	3.49	.87	0.30	1

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่ต้องการ		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
37	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการนิเทศครั้งต่อไป	4.49	.66	3.63	.97	0.24	5
38	ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.54	.65	3.76	.76	0.21	8
39	ปฏิบัติการนิเทศสอดคล้องกับนโยบายแนวทาง และเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา	4.52	.65	3.79	.75	0.19	10
40	สร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	4.53	.59	3.61	.77	0.25	4
41	ใช้นวัตกรรมการนิเทศแนวใหม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	4.47	.67	3.62	.70	0.23	6
42	กำหนดเส้นพัฒนาของผู้รับการนิเทศได้ชัดเจนสามารถนิเทศได้ตามขั้นตอน	4.49	.70	3.55	.81	0.26	3
43	ร่วมพัฒนาการศึกษากับผู้รับการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตร	4.61	.57	3.81	.72	0.21	8
44	เสนอแนวทางปรับปรุงและแนะนำการปฏิบัติงานที่ดีเสมอ	4.59	.66	3.75	.81	0.22	7
45	ส่งเสริมสนับสนุนผู้รับการนิเทศให้สามารถสร้างผลงานทางวิชาการได้	4.65	.63	3.92	.74	0.19	10
46	เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ใช้ความสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเต็มศักยภาพโดยไม่บอกให้ทำ	4.66	.59	3.94	.79	0.18	11

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
47	ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความศรัทธาและยอมรับการปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.54	.62	3.88	.74	0.17	12
48	สามารถสร้างเครื่องมือ/นวัตกรรมการนิเทศการศึกษาเพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคต	4.57	.58	3.67	.79	0.25	4
49	สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC)ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน	4.46	.71	3.66	.81	0.22	7
50	สร้างคลังความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับผู้รับการนิเทศ	4.52	.64	3.69	.90	0.22	7
	ด้านคุณลักษณะ	4.65	0.56	4.07	0.76	0.14	3
1	มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการสามารถนิเทศการศึกษาได้อย่างมั่นใจ	4.57	.63	3.76	.77	0.22	1
2	มีความเป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศเข้มแข็งอยู่เสมอ	4.70	.56	4.14	.67	0.14	6
3	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ถือตัว	4.67	.56	4.27	.63	0.09	16
4	มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติการนิเทศ	4.72	.50	4.28	.66	0.10	15
5	มีบุคลิกภาพทันสมัยเหมาะสมในการเป็นผู้ชี้แนะอยู่เสมอ	4.71	.56	4.29	.70	0.09	16
6	แสดงความมีน้ำใจต่อผู้รับการนิเทศอยู่เสมอ	4.69	.51	4.09	.84	0.15	5
7	มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้รับการนิเทศด้านวิชาการด้วยความเต็มใจ	4.65	.57	4.12	.78	0.13	7

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	ประเด็นสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	สภาพ ที่คาดหวัง		สภาพ ที่เป็นจริง		PIN _{modified}	ลำดับ
		$\bar{x}$	SD.	$\bar{x}$	SD.		
8	มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	4.72	.50	4.09	.75	0.15	5
9	มีทักษะในการสื่อสารให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจสามารถปฏิบัติได้	4.68	.56	4.03	.82	0.16	4
10	สร้างความไว้วางใจต่อผู้รับการนิเทศเชิงบวกในการปฏิบัติงาน	4.67	.54	4.07	.78	0.15	5
11	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	4.71	.55	4.20	.71	0.12	8
12	มีการกระตุ้นช่วยให้ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ	4.54	.61	3.81	.83	0.19	2
13	ประพฤติดนให้เป็นที่ยอมรับในการพัฒนาตนเอง	4.53	.59	3.92	.83	0.15	5
14	เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางานวิชาการ	4.64	.61	3.93	.79	0.18	3
15	สร้างศรัทธาความไว้วางใจและความรู้สึกประสบความสำเร็จให้แก่ผู้รับการนิเทศจนเกิดภาพความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.60	.58	3.99	.82	0.15	5

จากตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์ช่องว่าง(Gap) ระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ต้องการของความคิดเห็นผู้รับการนิเทศต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า ครูผู้สอนมีความต้องการศึกษานิเทศก์ที่มีสมรรถนะการนิเทศการศึกษาตามดัชนีความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (PIN_{modified}) ตามลำดับดังนี้ ลำดับที่ 1 สมรรถนะด้านทักษะความสามารถในการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์มีค่าPIN_{modified} เท่ากับ 0.22 รองลงมาในลำดับ

ที่ 2 คือ สมรรถนะด้านความรู้ มีค่า $PIN_{modified}$ เท่ากับ 0.19 และลำดับที่ 3 คือ สมรรถนะการนิเทศ การศึกษาด้านคุณลักษณะ ค่า $PIN_{modified}$ เท่ากับ 0.14

ตารางที่ 4.5 ลำดับและระดับความต้องการจำเป็นในสมรรถนะการนิเทศการศึกษาคือความเป็น ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ตามองค์ประกอบสมรรถนะการนิเทศการศึกษาคือความเป็น ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	$PIN_{modified}$	ระดับ
1	การนำจุดด้อยของผู้รับการนิเทศมาหาทางแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.30	สูง
2	การใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการนิเทศ การศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
2	การร่วมมือกับโรงเรียนในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาและกำหนดจุดพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
2	มีการสร้างเครือข่ายการนิเทศทั้งในและนอกโรงเรียนใน การร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.27	สูง
3	เสนอแนวทางปรับปรุงและแนะนำการปฏิบัติงานที่ดี เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
3	ร่วมพัฒนาการศึกษากับผู้รับการนิเทศด้วยความ เป็น กัลยาณมิตร	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
3	มีการวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลเพื่อหาแนวทาง พัฒนาการจัดการเรียนการสอนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.26	สูง
4	นิเทศได้ตรงตามความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.25	สูง
4	สร้างคลังความรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกับ ผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.25	สูง
5	ศึกษาจุดเด่นของผู้รับการนิเทศเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ จัดการเรียนรู้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	ใช้นวัตกรรมการนิเทศประกอบการนิเทศอย่างเหมาะสม	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถเชื่อมโยงความรู้และประสานสัมพันธ์กับผู้รับ การนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
5	สามารถปฏิบัติงานเป็น Coach ในการจัดการเรียนการสอนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถให้คำปรึกษาแนะนำและสอนงานครูให้เกิดการยอมรับและเปลี่ยนแปลงได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถจัดการความขัดแย้งในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	สามารถวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและคิดหา/สร้างนวัตกรรมร่วมกับผู้รับการนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
5	มีเทคนิคการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.24	กลาง
6	การกำหนดเป้าหมายในการนิเทศที่ชัดเจน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	กำหนดเส้นพัฒนาของผู้รับการนิเทศได้ชัดเจนสามารถนิเทศได้ตามขั้นตอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	มีการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการนิเทศครั้งต่อไป	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
6	ช่วยชี้แนะให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติงานได้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายของงาน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.23	กลาง
7	เปิดโอกาสให้ผู้รับการนิเทศได้ใช้ความสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาย่างเต็มศักยภาพ โดยไม่บอกรู้ให้ทำ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	สร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มีการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
7	สามารถหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญในสาระที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้รับการนิเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มียุทธวิธีในการนิเทศให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.22	กลาง
7	มีความรู้ในการวิจัยการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศได้	ด้านความรู้	0.22	กลาง
7	มีความรู้ในการวิจัยการศึกษาสามารถให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศได้	ด้านความรู้	0.22	กลาง
7	มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการสามารถนิเทศการศึกษาได้อย่างมั่นใจ	ด้านคุณลักษณะ	0.22	กลาง
8	มีความรู้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	มีความรู้ในการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของโรงเรียนและผู้รับการนิเทศ	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	มีความรู้ในสาระเนื้อหาวิชาที่นิเทศ	ด้านความรู้	0.21	กลาง
8	ส่งเสริมสนับสนุนผู้รับการนิเทศให้สามารถสร้างผลงานทางวิชาการได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	มีการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่เกิดขึ้นเสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	แสดงความเป็นผู้นำทางวิชาการและจัดระบบงานให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมการพัฒนาวิชาการ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	มีการส่งเสริมผู้รับการนิเทศให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้อยู่เสมอ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	เป็นที่พึ่งให้กับโรงเรียนในการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
8	ดำเนินการนิเทศทางไกลโดยใช้สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
8	ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.21	กลาง
9	ปฏิบัติการนิเทศสอดคล้องกับนโยบาย แนวทาง และเป้าหมายของการพัฒนาการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	ความสามารถในการจัดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาให้ผู้รับการนิเทศปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถจัดการต่อการเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องสมดุล	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	นำข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไปใช้ในการพัฒนางาน และพัฒนาผู้รับการนิเทศได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	สร้างความเข้มแข็งทางวิชาการให้เกิดการยอมรับแก่ผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	ใช้นวัตกรรมการนิเทศแนวใหม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
9	มีการสะท้อนผลการนิเทศให้โรงเรียนได้รับทราบเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.20	กลาง
10	มีความรอบรู้ในศาสตร์ต่างๆเพื่อการนิเทศการศึกษา	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีความรู้ในการสร้างนวัตกรรมการนิเทศการศึกษา	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีความรู้ในเทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย	ด้านความรู้	0.19	กลาง
10	มีการปฏิบัติงานเป็นทีมปฏิบัติงานเป็นคณะและเป็นระบบ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.19	กลาง
10	ทำให้ผู้รับการนิเทศมีความศรัทธาและยอมรับการปรับปรุงเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.19	กลาง
10	ประพุดิตตนให้เป็นที่ประจักษ์ในการพัฒนาตนเอง	ด้าน คุณลักษณะ	0.19	กลาง
11	มีความรู้ในการวางแผนการนิเทศที่เป็นระบบและนำไปสู่การปฏิบัติการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	ด้านความรู้	0.18	กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
11	การนำองค์ความรู้ที่ทันสมัย มาสนทนากับผู้รับการนิเทศให้เข้าใจและปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในการนิเทศการศึกษานำสู่การปฏิบัติได้	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	ให้ความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เต็มตามศักยภาพ	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	สามารถสร้างเครื่องมือ/นวัตกรรมการนิเทศการศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในอนาคต	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.18	กลาง
11	มีสัมพันธภาพทางสังคมที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.18	กลาง
12	มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการนิเทศ การศึกษา	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.17	กลาง
12	สร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(PLC) ให้เกิดขึ้น ในโรงเรียน	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.17	กลาง
13	มีความรู้ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการนิเทศได้อย่างเหมาะสม	ด้านความรู้	0.16	ต่ำ
13	สร้างความไว้วางใจต่อผู้รับการนิเทศเชิงบวกในการ ปฏิบัติงาน	ด้านคุณลักษณะ	0.16	ต่ำ
13	เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนางานวิชาการ	ด้านคุณลักษณะ	0.16	ต่ำ
14	ให้คำปรึกษาแนะนำผู้รับการนิเทศด้วยความคิดที่ ทันสมัย	ด้านทักษะ ความสามารถ	0.15	ต่ำ
14	แสดงความมีน้ำใจต่อผู้รับการนิเทศอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	มีทักษะในการสื่อสารให้ผู้รับการนิเทศเข้าใจสามารถปฏิบัติได้	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้รับการนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ
14	สร้างศรัทธาความไว้วางใจและความรู้ลึกประสพ ผลสำเร็จให้แก่ผู้รับการนิเทศจนเกิดภาพความเป็นผู้นำ ทางวิชาการ	ด้านคุณลักษณะ	0.15	ต่ำ

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ลำดับ	ประเด็นสมรรถนะ	สมรรถนะ	PIN _{modified}	ระดับ
15	มีความเป็นกัลยาณมิตรในการนิเทศอ้อมเยี่ยมอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.14	ต่ำ
16	มีจิตสาธารณะช่วยเหลือผู้รับการนิเทศด้านวิชาการด้วยความเต็มใจ	ด้านคุณลักษณะ	0.13	ต่ำ
16	มีความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ด้านความรู้	0.13	ต่ำ
17	มีการกระตุ้นยั่วยุให้ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.12	ต่ำ
18	มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติกรนิเทศ	ด้านคุณลักษณะ	0.10	ต่ำ
18	มีบุคลิกภาพทันสมัยเหมาะสมในการเป็นผู้ชี้แนะอยู่เสมอ	ด้านคุณลักษณะ	0.10	ต่ำ
19	มีความอ่อนน้อมถ่อมตนไม่ถือตัว	ด้านคุณลักษณะ	0.09	ต่ำ

จากตารางที่ 4.5 แสดงลำดับและระดับความต้องการจำเป็นของครูผู้สอน ต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ตามองค์ประกอบสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า สมรรถนะที่มีระดับความต้องการเรียงตามลำดับจากสูงไปหาต่ำ คือ สมรรถนะด้านทักษะความสามารถ สมรรถนะด้านความรู้ และสมรรถนะด้านคุณลักษณะ

ตอนที่ 2 กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

วิธีดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มีดังนี้

1. ออกแบบองค์ประกอบและกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ประกอบด้วย

หลักการ

การพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มุ่งเน้นการพัฒนาโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) เพื่อร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติการนิเทศการศึกษา และร่วมสะท้อนผลการปฏิบัติงานการนิเทศ โดยการนิเทศการศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

เงื่อนไขการนำกระบวนการพัฒนาไปใช้

ในการนำกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพที่สร้างขึ้น ไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลจะต้องมีเงื่อนไขการนำไปใช้ 4 ประการ คือ

1. ศึกษานิเทศก์ตระหนักเห็นความสำคัญของการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษา เปิดใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงและความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งผู้รับการนิเทศและตัวศึกษานิเทศก์เอง
2. ศึกษานิเทศก์มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย ใช้เทคนิคการนิเทศที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้รับการนิเทศรายบุคคล
3. ศึกษานิเทศก์มีภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบต่อการนิเทศการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ
4. นำผลการนิเทศร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับศึกษานิเทศก์ในลักษณะ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC)

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การตระหนักรู้ (Awareness) เป็นขั้นตอนการสร้างความตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

(PAR) กับศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน หลักสูตร 3 วัน เพื่อการสร้างความตระหนักให้กับศึกษานิเทศก์ได้มีองค์ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในศตวรรษที่ 21 จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาในรูปแบบการบรรยาย การเสวนา และการฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรม ดังนี้

1. กิจกรรมมองกว้างคิดไกล เป็นกิจกรรมการบรรยายและร่วมแสดงความคิดเห็น โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนิเทศการศึกษารวมถึงการถอดบทเรียนการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ผู้มีประสบการณ์ในการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้มีมุมมอง แนวคิดในการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ในประเด็นต่อไปนี้

1.1 การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21

1.2 สมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ

1.3 การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

2. กิจกรรมใส่ใจความเปลี่ยนแปลง เป็นขั้นตอนการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีประสบการณ์ในด้านการนิเทศการศึกษากับศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย ในการสร้างระบบการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการวิจัย ซึ่งมีกิจกรรมให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกปฏิบัติและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาในการนิเทศการศึกษาร่วมกันเพื่อแสดงความคิดเห็น เนื้อหาสาระประกอบด้วย

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

2.2 การนิเทศโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน

3. กิจกรรมแสดงแนวความคิดใหม่ เป็นกิจกรรมการบรรยายและฝึกปฏิบัติการสร้างองค์ความรู้และแนวคิดใหม่ในการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน โดยร่วมกันออกแบบนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สามารถนำไปใช้ในการนิเทศติดตามการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื้อหาสาระประกอบด้วย

3.1 การสร้างและพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการศึกษา

3.2 เทคนิคการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ

4. กิจกรรมปรับใช้ในการปฏิบัติงาน เป็นการร่วมวางแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา โรงเรียนเป้าหมายที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายจะจับคู่(Buddy) เพื่อร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา และเครื่องมือในการนิเทศติดตามเพื่อนำไปใช้ในการนิเทศตามบริบทของโรงเรียนเป้าหมาย เนื้อหาสาระประกอบด้วย

4.1 ความสำคัญของแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

4.2 การพัฒนาบทเรียนร่วมกันในการนิเทศการศึกษา

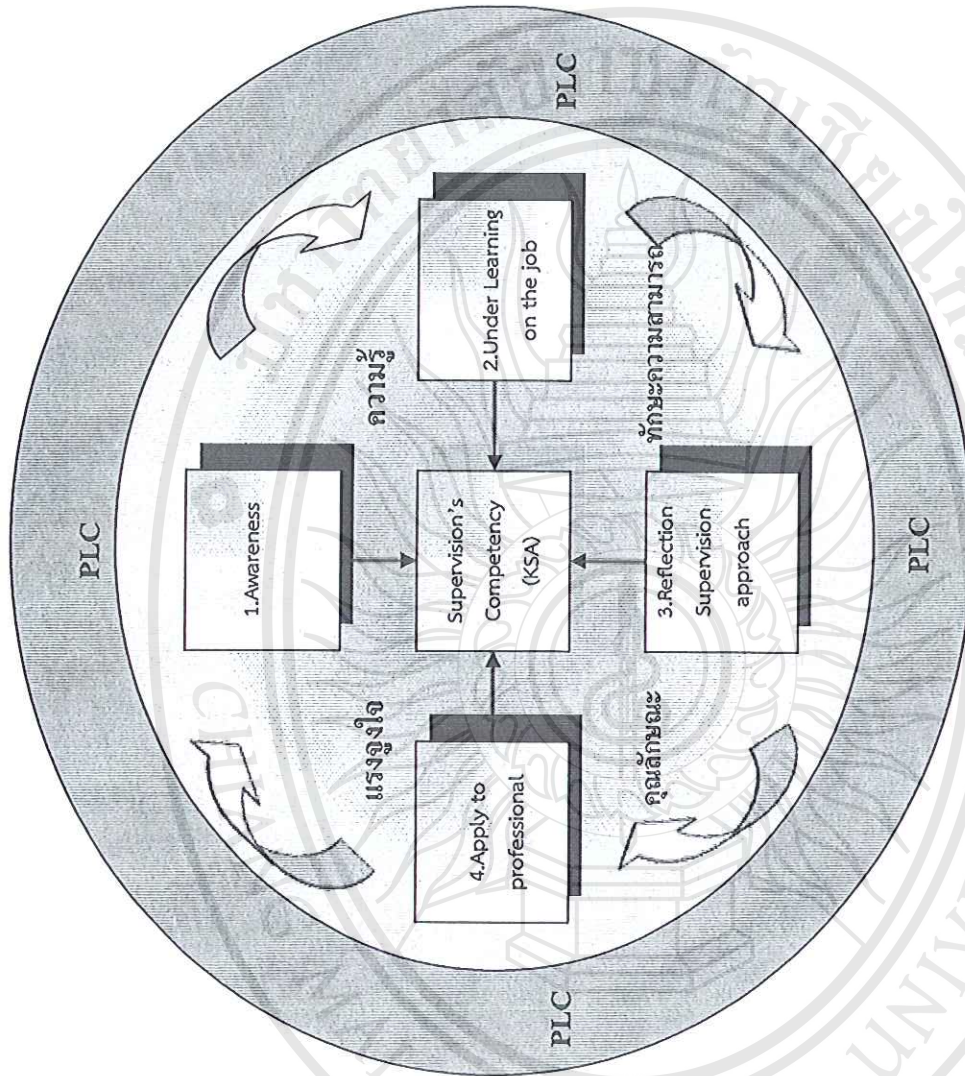
4.3 การวางแผนการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย

ขั้นที่ 2 มุ่งสู่การนิเทศการศึกษาภายใต้การปฏิบัติงาน(Under Learning on the job) เป็นขั้นตอนการนำองค์ความรู้จากการอบรมปฏิบัติการไปปฏิบัติการนิเทศจากสภาพจริง(Act)โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายจะจับคู่ (Buddy) ในการนิเทศการศึกษาเพื่อร่วมกันคิดร่วมพัฒนาการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้รับการนิเทศพึงพอใจ โดยกำหนดให้ศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย ปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในเวลา 3 เดือน ทั้งนี้ผู้วิจัยพร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาดำเนินการ Coaching & Mentoring ในเวลา 1 เดือนต่อ 1 ครั้ง

ขั้นที่ 3 สะท้อนวิธีปฏิบัติการนิเทศ (Reflection Supervision approach)เป็นขั้นตอนการนำวิธีปฏิบัติการนิเทศการศึกษาศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย มาแลกเปลี่ยนในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning community : PLC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาเป็นพี่เลี้ยง(Mentor) คอยหนุนเสริมให้คำชี้แนะกลุ่มเป้าหมายที่ละคนจนครบทุกคน ผู้วิจัยนำผลการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

ขั้นที่ 4 ประยุกต์ใช้สู่มืออาชีพ(Apply to professional) ในขั้นตอนนี้กลุ่มเป้าหมายนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขและประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน นำผลงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในงานสัมมนาวิชาการศึกษานิเทศก์ซึ่งจัดขึ้นทุกปี เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานการนิเทศการศึกษาที่แสดงถึงผู้มีความสามารถการนิเทศการศึกษาที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ เป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ที่มี Best practice

กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพตามแนวคิดของ David McClelland ที่สร้างขึ้นสรุปได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ภาพที่ 4.1 กระบวนการพัฒนาระบบการนิเทศการศึกษาคือความเป็นศึกษานิเทศมืออาชีพ “AURA Model”

2. ตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพก่อนนำไปใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือประกอบการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยวิธีการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence = IOC) ซึ่งมีผลการตรวจสอบดังนี้

2.1 ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ผลการตรวจสอบ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้อง รายข้อมีค่าเท่ากับ 1.00 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ ผลการตรวจสอบ พบว่า ค่าดัชนีความ สอดคล้องรายข้อมีค่าระหว่าง 0.80 โดยข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 ได้แก่ การ ดำเนินการของกระบวนการพัฒนา ในขั้นตอนที่ 3 สะท้อนวิธีปฏิบัติการนิเทศ (Reflection Supervision approach)

2.2 ความสอดคล้องของกระบวนการผลการตรวจสอบ พบว่า ค่าดัชนีความ สอดคล้องรายข้อมีค่าระหว่าง 0.80 โดยข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 ได้แก่ เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความสอดคล้องกับการดำเนินการ และวิธีวัดและประเมินผล สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มือ อาชีพ

ตารางที่ 4.6 ค่าดัชนีความสอดคล้องของการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี และความเป็นไปได้ของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์ มืออาชีพ

ประเด็นการตรวจสอบ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	
	ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี	ความเป็นไปได้
องค์ประกอบเชิงหลักการและวัตถุประสงค์หลักการ	1.00	1.00
วัตถุประสงค์	1.00	1.00
องค์ประกอบเชิงกระบวนการ ขั้นที่ 1 การตระหนักรู้ เป็นขั้นตอนการสร้างความรู้ ตระหนักในการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์ โดยการจัดประชุมเชิง ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับศึกษานิเทศก์ กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน หลักสูตร 3 วัน เพื่อ การสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะ การนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มือ อาชีพ จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศ การศึกษาในรูปแบบการบรรยาย การเสวนา และ การฝึกปฏิบัติ มีกิจกรรม	1.00	1.00
ขั้นที่ 2 มุ่งสู่การนิเทศการศึกษาภายใต้การ ปฏิบัติงาน(Under Learning on the job) เป็น ขั้นตอนการนำองค์ความรู้จากการอบรม ปฏิบัติการไปปฏิบัติการนิเทศจากสภาพจริง (Act)โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งศึกษานิเทศก์ กลุ่มเป้าหมายจะจับคู่ (Buddy) ในการนิเทศ การศึกษาเพื่อร่วมกันคิดร่วมพัฒนาการนิเทศ การศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้รับการนิเทศพึง พอใจ โดยกำหนดให้ศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย		

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง	
	ความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี	ความเป็นไปได้
ปฏิบัติการนิเทศการศึกษาในเวลา 3 เดือน ทั้งนี้ผู้วิจัยพร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศศึกษาดำเนินการ Coaching & Mentoring ในเวลา 1 เดือนต่อ 1 ครั้ง	1.00	1.00
ขั้นที่ 3สะท้อนวิธีปฏิบัติการนิเทศ (Reflection Supervision approach)เป็นขั้นตอนการนำวิธีปฏิบัติการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย มาแลกเปลี่ยนในลักษณะชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning community : PLC) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาเป็นผู้เลี้ยง (Mentor) คอยหนุนเสริมให้คำชี้แนะกลุ่มเป้าหมายที่สะท้อนจนครบทุกคน ผู้วิจัยนำผลการแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติการนิเทศการศึกษาสังเคราะห์เป็นวิธีการนิเทศการศึกษาที่เหมาะสมในบริบทของจังหวัดเชียงใหม่	1.00	0.80
ขั้นที่ 4ประยุกต์ใช้ผู้มีอาชีพ (Apply to professional) ในขั้นตอนนี้กลุ่มเป้าหมายนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขและประยุกต์ใช้ในการสร้างนวัตกรรมการนิเทศการศึกษาที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน นำผลงานมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในงานสัมมนาวิชาการศึกษานิเทศก์ซึ่งจัดขึ้นทุกปี เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานการนิเทศการศึกษาที่แสดงถึงผู้มีความสามารถนิเทศการศึกษาที่สมควรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศึกษานิเทศก์ดีเด่น และศึกษานิเทศก์ที่มี Best practice	1.00	1.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มีค่าดัชนีความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี 1.00 และความเป็นไปได้ .96

ตารางที่ 4.7 ค่าดัชนีความสอดคล้องของการตรวจสอบความสอดคล้องของกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ประเด็นการตรวจสอบ	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
1.กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ(AURA Model) มีความสอดคล้องกับสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของศึกษานิเทศก์	1.00
2.แต่ละองค์ประกอบของรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน	1.00
3.การดำเนินการตามกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพมีความสอดคล้องที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	1.00
4.การดำเนินการตามกระบวนการของรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนา	1.00
5.เครื่องมือที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ มีความสอดคล้องกับการดำเนินการ	0.80
6.วิธีติดตามผลการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมายของการใช้รูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ	0.80

จากตารางที่ 4.7 การแก้ไขปรับปรุงรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาลู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ(AURA Model) จากผลการตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงทฤษฎี ความเป็นไปได้ และความสอดคล้องของรูปแบบวิธีการพัฒนา พบว่า ไม่มีข้อใดที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (0.50) อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้นำคำแนะนำที่ผู้เชี่ยวชาญให้

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาพิจารณา เพื่อให้รูปแบบวิธีการพัฒนามีความสมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. ปรับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ในส่วนของหลักสูตรการพัฒนา คือ 1. เนื้อหาการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ควรจัดในลักษณะการเสวนาของโรงเรียนแกนนำเพื่อเป็นตัวอย่างของการนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ประสบผลสำเร็จ 2. วิธีการพัฒนาให้เน้นการฝึกปฏิบัติการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ให้ศึกษานิเทศก์ผู้เข้า ร่วมพัฒนาได้มีความรู้ความเข้าใจ และนำไปปฏิบัติได้

2. กระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ แผนภูมิแสดงรูปแบบ ควรแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและกระบวนการปฏิบัติให้ชัดเจน แสดงถึงกระบวนการพัฒนาที่มีความต่อเนื่องกันตลอด และเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ ควรเขียนไว้ก่อนนำเสนอรูปแบบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการขยายผลที่มีประสิทธิภาพ

สำหรับความสอดคล้องของรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ (AURA Model) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาสมรรถนะของคนในองค์กร และเงื่อนไขการพัฒนา ดังนี้

1. ผู้วิจัยต้องได้รับความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย
2. ในการดำเนินการพัฒนา ผู้วิจัยต้องดำเนินการตามแผนการพัฒนาแต่ละวิธีที่วางไว้
3. ติดตามผลการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์อย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดครบถ้วน

ตอนที่ 3 ผลการการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

การเสนอผลการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ผู้วิจัยขอเสนอผลการพัฒนา ดังนี้

ผลการสร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการนิเทศการศึกษาคู่ความเป็น
ศึกษานิเทศก์มืออาชีพของศึกษานิเทศก์

ศึกษานิเทศก์	คะแนนก่อน การอบรม	คะแนนหลัง การอบรม	ร้อยละความก้าวหน้า
คนที่ 1	11	16	25
คนที่ 2	13	18	25
คนที่ 3	10	16	30
คนที่ 4	12	18	30
คนที่ 5	10	18	40
คนที่ 6	15	20	25
คนที่ 7	14	20	30
คนที่ 8	13	18	25
คนที่ 9	12	18	30
คนที่ 10	11	17	30
คนที่ 11	13	18	25
คนที่ 12	13	20	35
$\bar{x}$	12.25	18.08	29.15
S.D.	1.54	1.38	1.15

จากตารางที่ 4.8 ความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการนิเทศการศึกษาคู่ความเป็น
ศึกษานิเทศก์มืออาชีพ พบว่า ก่อนและหลังการพัฒนา ศึกษานิเทศก์ผู้ร่วมพัฒนามีความรู้ความ
เข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะการนิเทศการศึกษาคู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ หลังการพัฒนา มี
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$ =18.08, S.D. = 1.38) สูงกว่าก่อนการพัฒนา ($\bar{x}$ =12.25, S.D.= 1.54) ร้อยละ 29.15

ผลการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายภายใต้การปฏิบัติงาน
โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.9 นวัตกรรม/วิธีปฏิบัติการณ์เทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การวิจัย

วิธีที่	ศึกษานิเทศก์	ชื่อนวัตกรรม/วิธีปฏิบัติ การนิเทศการศึกษา	ผลการนิเทศการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย
1	คนที่ 1	การนิเทศแบบเพื่อนช่วย เพื่อน (Peer Coaching)	ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสามารถจัดทำ หน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการ จัดประสบการณ์ได้ และมีความพึงพอใจต่อ การนิเทศอยู่ในระดับมากที่สุด
2	คนที่ 2	การนิเทศเพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการ อ่านออกเขียนได้ ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วย กระบวนการนิเทศแบบทำให้	ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการ จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมและ พัฒนาการอ่านออกเขียนได้และมีความพึง พอใจในการนิเทศด้วยกระบวนการทำให้ ในระดับมากที่สุด
3	คนที่ 3	การจัดการเรียนรู้ทักษะการ คิดตามจุดเน้นของครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2	ครูผู้สอนมีความสามารถในการออกแบบ การจัดการเรียนรู้ (หน่วยการเรียนรู้/ แผนการจัดการเรียนรู้ จากสื่อชุดแบบฝึก ส่งเสริมทักษะการคิดตามจุดเน้นชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)
4	คนที่ 4	การนิเทศแบบมีส่วนร่วม เพื่อ การจัดทำและใช้แผนการ จัดการเรียนรู้ ของครู โรงเรียน บ้านอุตุม อำเภอมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่	ครูใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นไปตาม มาตรฐานและตัวชี้วัด ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

วิธีที่	ศึกษานิเทศก์	ชื่อนวัตกรรม/วิธีปฏิบัติ การนิเทศการศึกษา	ผลการนิเทศการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย
5	คนที่ 5	การนิเทศแบบชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาครูในการ จัดการเรียนรู้แบบ IS : Individual Study	ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ IS ที่ปรากฏในหน่วย/ แผนการจัดการเรียนรู้และสามารถ จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ IS
6	คนที่ 6	แผนการนิเทศแบบเพื่อนร่วม ทาง COMPEER	ครูมีความรู้ ความสามารถในการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาสามารถ จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำ แผนการจัดประสบการณ์และนำไปสู่ การปฏิบัติได้
7	คนที่ 7	การนิเทศ การจัดการเรียนการสอน อ่านจับใจความ กลุ่มสาระ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่ฮ่องสอน และ โรงเรียน บ้านสันตติ์หม้อ อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่	ครูมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการ อ่านจับใจความสำคัญสารคดี กิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่ง พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8	คนที่ 8	การนิเทศการศึกษา แบบ PIDRE และเทคนิคการนิเทศแบบเพื่อน ช่วยเพื่อน	ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยที่ไม่ตรงวุฒิ ใน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ สามารถ สร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสะกดคำได้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

วิธีที่	ศึกษานิเทศก์	ชื่อนวัตกรรม/วิธีปฏิบัติ การนิเทศการศึกษา	ผลการนิเทศการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย
9	คนที่ 9	การนิเทศโดยใช้การเสริมพลัง เป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ของครู คณิตศาสตร์ โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6	ครูมีความสามารถในการจัดการ เรียนรู้เพิ่มขึ้น และมีความคิดเห็น ว่าการใช้รูปแบบการนิเทศโดยใช้ การเสริมพลังเป็นฐานเป็น ประโยชน์ มีความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้
10	คนที่ 10	การนิเทศแบบ 360 องศา เพื่อ พัฒนาการอ่านเขียนภาษาไทย ของนักเรียนชนเผ่า 9 ขั้นตอน	ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ความสำคัญต่อ การอ่านเขียนภาษาไทยของ นักเรียน ครูผู้สอนสามารถจัดกิจกรรมการ สอนอ่านเขียนภาษาไทยได้ตาม ขั้นตอนนักเรียนอ่านออกเขียนได้ ร้อยละ 90 ที่เหลือเป็นเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษ
11	คนที่ 11	การนิเทศแบบ NFIA Model	ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศสามารถ ร่วมพัฒนาและแก้ปัญหาการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน
12	คนที่ 12	การนิเทศแบบหลากหลายวิธี	ผู้รับการนิเทศได้รับการชี้แนะให้ คำปรึกษาอย่างทั่วถึงตรงตาม สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ศิกษานิเทศก์ผู้เข้าร่วมพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของ ศิกษานิเทศก์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถสร้างรูปแบบวิธีการนิเทศ การศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย ส่งผลต่อผู้รับการนิเทศและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ

ผลการสังเกตพฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศิกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย

ผลการสังเกตพฤติกรรมการนิเทศการศึกษาของศิกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายภายใต้การ ปฏิบัติจริงในการนิเทศการศึกษา โดยผู้วิจัยได้สังเกตด้วยตนเองใน 5 ประเด็น คือ 1) ขั้นตอนการสำรวจ และวิเคราะห์ปัญหา 2) ขั้นตอนกำหนดทางเลือกและวิธีการในการแก้ปัญหา 3) ขั้นตอนพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และนวัตกรรมที่ใช้ในการนิเทศ 4) ขั้นตอนปฏิบัติตามแผนการนิเทศ 5) ขั้นตอนสรุปและ รายงานผลการนิเทศ ผลการสังเกตพบว่า

ขั้นการสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา ในขั้นนี้ผู้นิเทศได้สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิด จากการจัดการเรียนการสอนของครูแต่ละคน โดยพิจารณาเลือกประเด็นที่เป็นปัญหาร่วมกันเพื่อ นำมาใช้เป็นปัญหาในการร่วมกันหาทางแก้ปัญหา และพบว่าปัญหาส่วนใหญ่ของโรงเรียนกลุ่ม เป้าหมายการนิเทศซึ่งอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1-6 คือ ทักษะการอ่านเขียนภาษาไทย และทักษะการคิดวิเคราะห์ แต่มีผู้นิเทศบางท่านพบปัญหาการจัดการ เรียนการสอนในด้านเทคนิคการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะ โดย ให้ผู้รับการนิเทศแต่ละคนได้สะท้อนสภาพปัจจุบันปัญหาการสอนที่แต่ละคนและให้เสนอเทคนิค วิธีการที่ใช้ในการนิเทศเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมี ประสิทธิภาพต่อที่ประชุมเพื่อช่วยเติมเต็มและหาปัญหาที่ต้องการพัฒนาร่วมกัน

ขั้นกำหนดทางเลือกและวิธีการในการแก้ปัญหา ในขั้นนี้ศิกษานิเทศก์

กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่สามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำวิจัย แต่มี ศิกษานิเทศก์บางท่านยังไม่สามารถเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมได้ เนื่องจากในการนิเทศ การศึกษาผู้นิเทศจะต้องมีปฏิภาณไหวพริบในการเลือกใช้วิธีการนิเทศด้วยเทคนิควิธีการที่ หลากหลายในเรื่องเดียวกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพบริบทของแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยร่วมกับศิกษานิเทศก์ กลุ่มเป้าหมายได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมโดยมีการประชุมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาซึ่งผู้วิจัยได้ประสานความร่วมมือให้คอยเป็นที่เลี้กซ (Mentor) ให้กับศิกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายได้พิจารณาความเหมาะสมของเทคนิควิธีการที่นำไปใช้ ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนเป้าหมายของศิกษานิเทศก์ผู้ เข้าร่วมการพัฒนาให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ซึ่งวิทยากรได้ให้คำแนะนำในการกำหนดปัญหา และการวางแผนการนิเทศ หลังจากนั้นศิกษานิเทศก์จับคู่ (Buddy) ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน

เพื่อร่วมกันวางแผนการนิเทศ และจัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศเพื่อใช้ในการนำไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งศึกษานิเทศก์บางคนยังไม่มั่นใจในแบบฟอร์มแผนปฏิบัติการนิเทศว่าควรจะมีองค์ประกอบและรูปแบบอย่างไร ซึ่งวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศได้ร่วมให้ข้อเสนอแนะรูปแบบที่สามารถนำไปปฏิบัติการนิเทศการศึกษาจริงได้ซึ่งจะปรากฏในคู่มือการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ขั้นการพัฒนาสื่อ เครื่องมือ และนวัตกรรมที่ใช้ในการนิเทศ ศึกษานิเทศก์

กลุ่มเป้าหมายได้จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบของแผน ดังนี้ ชื่อเรื่อง/ชื่อรูปแบบวิธีการ/นวัตกรรมที่ใช้ในการนิเทศ วัตถุประสงค์ของการนิเทศ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ขอบเขตการดำเนินการ(สาระการนิเทศ วิธีการนิเทศ ระยะเวลาในการนิเทศ สถานที่) กิจกรรมการนิเทศ(ขั้นตอนการนิเทศ) สื่อเครื่องมือการนิเทศ การวัดและประเมินผล(ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ วิธีการ เครื่องมือ) ปฏิทินการนิเทศ และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลในการนิเทศ การศึกษา เช่น แบบสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการ แบบบันทึกการสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอน แบบประเมินพฤติกรรมการนิเทศการศึกษา แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศต่อการนิเทศการศึกษา ในการจัดทำแผน ปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์บางท่านยังกำหนดขั้นตอนการนิเทศไม่ชัดเจน เครื่องมือการนิเทศไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้ร่วมให้คำแนะนำในการกำหนดขั้นตอนเรียงลำดับจากการเริ่มต้นทำความรู้จักกับผู้รับการนิเทศด้วยความเป็นกัลยาณมิตรถามถึงสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ขั้นการปฏิบัติตามแผนการนิเทศ ในขั้นนี้ศึกษานิเทศก์ได้จับคู่ Buddyการนิเทศ ใน

การร่วมประชุมกับผู้รับการนิเทศเพื่อสร้างความเข้าใจในจุดประสงค์ของการนิเทศ ติดตามและขั้นตอนการนิเทศตามรูปแบบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาซึ่งมีความแตกต่างกัน นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ได้ทำความเข้าใจในเครื่องมือการนิเทศการศึกษาแก่ผู้รับการนิเทศและแจ้งกำหนดการออกปฏิบัติการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ โดยพบว่า ศึกษานิเทศก์คนที่ 1 การนิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer Coaching) ในการนิเทศรูปแบบนี้ ศึกษานิเทศก์ได้กำหนดให้ผู้รับการนิเทศจับคู่เพื่อร่วมกันจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระที่สอนและผลัดเปลี่ยนกันสังเกตการสอน ศึกษานิเทศก์คนที่ 2 การนิเทศเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ด้วยกระบวนการนิเทศแบบห้าให้ มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือขั้นที่ 1 “ให้รู้” ใช้หลักคิดที่ว่า ก่อนจะนิเทศเรื่องอะไร เราจำเป็นต้องรู้ปัญหาและเรื่องที่จะนิเทศก่อน จากนั้นจึงสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องที่จะนิเทศ ขั้นที่ 2 “ให้ดู” โดยมีความเชื่อว่า หากผู้รับการนิเทศได้สัมผัสด้วยตาของตนเอง ได้เห็นภาพตัวอย่างในเรื่องที่ตรงกับความต้องการ จะสามารถนำไปปรับ

ประยุกต์ใช้เป็นแนวทางได้อย่างเหมาะสมและตรงกับความต้องการ ขั้นที่ 3 “ให้ทำ” โดยมีความเชื่อว่า หากครูผู้รับการนิเทศ ได้ลงมือทำ ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง จากสิ่งที่เห็นเป็นตัวอย่าง จะทำให้ครูกระทำด้วยความมั่นใจ และเป็นการกระทำที่ระเบิดออกมาจากข้างในด้วยความเต็มใจ ไม่มีใครบังคับ จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพของผลงานโดยแท้ ขั้นที่ 4 “ให้นำไปใช้” โดยมีความเชื่อว่า สิ่งใดก็ตามเมื่อรู้แล้วต้องนำไปใช้จึงจะเกิดประโยชน์ หากไม่นำไปใช้ก็จะกลายเป็นความรู้ที่ตายแล้วและไม่เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาแต่อย่างใด ดังนั้นจึงได้เน้นย้ำให้ครูผู้รับการนิเทศ นำไปใช้ ขั้นที่ 5 “ให้สร้างเครือข่าย” โดยมีความเชื่อบนพื้นฐานที่ว่า การกระทำใด ๆ จะประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่าย และเมื่อเราประสบผลสำเร็จแล้ว จะต้องบอกต่อ ศึกษาในเทศก์คนที่ 3 การจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดตามจุดเน้นของครูสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 มีขั้นตอนการดำเนินงานคือ 1. ผู้นิเทศพัฒนาสื่อชุดแบบฝึกส่งเสริมทักษะการคิดตามจุดเน้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมและหาประสิทธิภาพชุดฝึกโดยฝ่ายผู้เชี่ยวชาญและนำไปทดลองใช้ กลุ่มทดลอง นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อจัดทำรูปแบบที่สมบูรณ์ 2. ผู้นิเทศจัดทำแนวทางนิเทศภายในรูปแบบ PLC เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดตามจุดเน้นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และหาประสิทธิภาพแนวทางนิเทศภายในฯ นำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจัดทำรูปแบบที่สมบูรณ์ 3. ผู้นิเทศประชุมชี้แจงการใช้แนวทางนิเทศภายในรูปแบบ PLC เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดตามจุดเน้นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม แก่ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน จำนวน 4 คน โรงเรียนบ้านศรีบุญเรือง, โรงเรียนบ้านแม่สา, โรงเรียนบ้านหลักปิ่น และโรงเรียนบ้านหนองหาร 4. ครูผู้ทำหน้าที่นิเทศภายใน และครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร่วมกันวางแผนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ทักษะการคิดตามจุดเน้นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศการสอน ขั้นที่ 2 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน ขั้นที่ 3 การสังเกตการสอนในชั้นเรียน ขั้นที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน ขั้นที่ 5 การรายงานผลการนิเทศภายใน ศึกษาในเทศก์คนที่ 4 การนิเทศแบบมีส่วนร่วม เพื่อการจัดทำและใช้แผน การจัดการเรียนรู้ ของครูโรงเรียนบ้านอุตุ้ม อำเภออมก๋อยจังหวัดเชียงใหม่ มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 ร่วมรับทราบปัญหาและความต้องการจากการประชุมผู้บริหาร โรงเรียนและคณะครู ขั้นที่ 2 ร่วมวางแผนการนิเทศ ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศแบบมีส่วนร่วม ขั้นที่ 5 ร่วมประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ ขั้นที่ 6 ร่วมชื่นชมผลงาน ศึกษาในเทศก์คนที่ 5 การนิเทศแบบชี้แนะ(Coaching)เพื่อพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้แบบ IS : Individual Study มีกิจกรรมการ

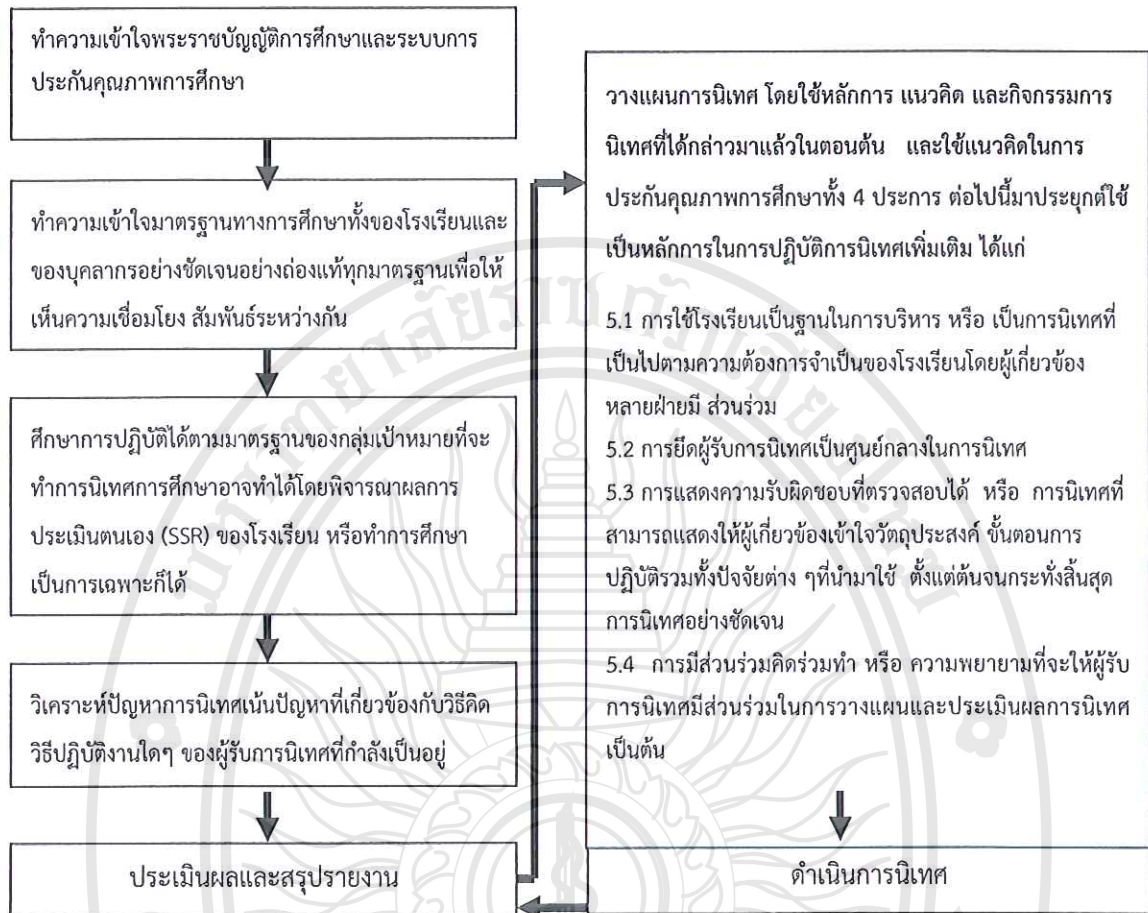
นิเทศ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ โดยผู้นิเทศได้ศึกษาข้อมูลโรงเรียนจากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง SAR ของโรงเรียนปีการศึกษา 2557 และเอกสารแผนงานการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาล ปีการศึกษา 2558 เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา อุปสรรค ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนรู้ของครู และการใช้รูปแบบการเรียนรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง Independent Study : IS มรการวางแผนร่วมกับโรงเรียน โดยการโทรศัพท์ประสานกับผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูวิชาการ โรงเรียน เพื่อนำเสนอเป้าหมาย แนวคิด กระบวนการนิเทศ และรับทราบปัญหาและความต้องการของโรงเรียน ในการร่วม กันพัฒนาการเรียนการสอนของครูให้เป็นไปตามเป้าหมายของการเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล ร่วม กับทีม วิชาการโรงเรียน และครูที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการเป็นผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกัน ตลอดทั้งแนวดำเนินการต่อเนื่อง ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนปฏิบัติการ ประชุมร่วมกับครูที่เข้าร่วม โครงการทั้งสองท่านเพื่อ สร้างความคุ้นเคยและรู้จักกันมากขึ้นระหว่างศึกษานิเทศก์และครูผู้รับการ นิเทศ เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันในการเข้ามานิเทศ รับทราบปัญหา อุปสรรคของครูใน การทำงานและการสอนด้วยรูปแบบ IS ร่วมกันกำหนดเป้าหมายของการพัฒนา กระบวนการ/ วิธีการจัดการเรียนรู้แบบ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง Independent Study : IS ตลอดทั้งวิธีการ นิเทศ และกำหนดปฏิทินการพัฒนาร่วมกันคือ วันและเวลาที่จะเข้าสังเกตการสอน วัน/เวลาที่จะ สะท้อนผลการสังเกตหลังการสังเกต ขั้นที่ 3 ขั้นดำเนินการชี้แนะ โดยเข้าสังเกตการสอนของครู ตามวัน เวลา ห้องเรียน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ร่วมกันโดยทั้งนี้ศึกษานิเทศก์ได้ ทำการศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งให้ดูล่วงหน้ามาก่อนก่อนการสังเกตการสอน หลัง สังเกตการสอน จะทำการสะท้อนผลการสังเกตแก่ครูในช่วงเวลาที่ครูว่างในวันนั้น เพื่อให้ยังอยู่ใน ความทรงจำ ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินและติดตามผล จากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการสอนของครูทั้ง สองท่าน การทบทวนงานของครูในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเองIndependent : IS มีการกำหนดนัดหมายเพื่อติดตามการจัดการเรียนรู้ของครูในครั้งต่อไป ทั้งนี้ได้กำหนดให้มีการติดต่อระหว่างกันที่ง่ายและสะดวกขึ้นโดยการใช้โซเชียล เน็ตเวิร์ก หรือ ไลน์คุยกันแบบไม่เป็นทางการ เพื่อ ที่จะได้นะนำ และแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันได้อย่างไม่ เป็นทางการ ศึกษานิเทศก์คนที่ 6 แผนการนิเทศแบบเพื่อนร่วมทาง COMPEER ในการนิเทศ รูปแบบนี้ครูผู้สอนอย่างน้อย 2 คน ร่วมกันวางแผนโดยใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดประสบการณ์ มีการดำเนินการ 5 ขั้นตอน โดย ครูผู้สอนเล่าถึงความรู้สึกลงของตนเองต่อการจัดกิจกรรมการวิเคราะห์โจทย์ปัญหาของตนเองเพื่อครูที่ สังเกตการสอนสะท้อนผลการสังเกตให้ที่ประชุมรับทราบ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูวิชาการ และ ศึกษานิเทศก์ร่วมรับฟังการสะท้อนผลการจัดกิจกรรม และให้ข้อ เสนอนะเพิ่มเติมเพื่อนครูทุก

คนที่ทำการสอนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปรายงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับ
ปฐมวัย ศึกษาניתกต์คนที่ 7 การניתกต์การจัดการเรียนการสอนอ่านจับใจความ กลุ่มสาระ
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่ฮ่อง และ โรงเรียนบ้านสันตันหมือ อำเภอแม่ฮวย
จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการดังนี้ ขั้นที่ 1 ร่วมรับทราบปัญหาและความต้องการขั้นที่ 2 ร่วมวางแผน
การניתกต์ ขั้นที่ 3 ร่วมสร้างสื่อและเครื่องมือการניתกต์ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการניתกต์แบบมีส่วนร่วม ขั้น
ที่ 5 ร่วมประเมินผลและรายงานผลการניתกต์ ขั้นที่ 6 ร่วมชื่นชมผลงาน ศึกษาניתกต์คนที่ 8 การ
ניתกต์การศึกษา แบบ PIDRE และเทคนิคการניתกต์แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ดำเนินการดังนี้ ขั้นที่ 1 ขึ้น
วางแผนการניתกต์ (Planning) โดยทำความเข้าใจเกี่ยวกับการניתกต์โดยการพบปะสนทนาและชี้แจง
ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการניתกต์ บทบาทและหน้าที่ของผู้ניתกต์แบบ Coaching กับครูผู้รับการניתกต์
วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเช่นรายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
ของโรงเรียน (SAR) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกร่วมกับครูผู้รับการניתกต์วางแผนกำหนด
วิธีการและแนวปฏิบัติในการสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอน ขั้นตอนที่ 2 การให้
ความรู้ (Informing) โดยเข้าไปสังเกตการณ์สอนในชั้นเรียนพร้อมทั้งให้คำแนะนำ ให้ความรู้โดย
การพูดคุย อธิบายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบ face to face ถึงเทคนิควิธีการสอนภาษาไทย แนะนำการ
ทำแบบฝึกเสริมทักษะด้านการอ่านสะกดคำ ที่เหมาะสำหรับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา
ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการตามแผนการניתกต์ให้ครูผู้รับการניתกต์ดำเนินการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะ
ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตามครูผู้รับการניתกต์ในการปรับการสอน รวมทั้งการสร้างแบบฝึกเสริม
ทักษะให้กับนักเรียน ให้คำแนะนำ กำกับ ติดตามครูผู้รับการניתกต์ในการปรับการสอนรวมทั้งการ
สร้างแบบฝึกเสริมทักษะให้กับนักเรียนพูดคุย แนะนำเพิ่มเติมทั้งทางโทรศัพท์ หรือ E-mail
ขั้นตอนที่ 4 การสร้างขวัญและกำลังใจโดยเรียนเชิญผู้อำนวยการโรงเรียนเยี่ยมชมชั้นเรียน
แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน กล่าวชม และให้กำลังใจ ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluating) โดย
เยี่ยมชั้นเรียนสังเกตพฤติกรรม การสอนของครู / พฤติกรรมนักเรียน ในขณะทำแบบฝึกของ
ครูผู้สอนหลังได้รับการניתกต์แบบ Coaching ให้คำแนะนำ แก้ไขเพิ่มเติมนำผลการสังเกตมา
วิเคราะห์และสรุปข้อมูลการดำเนินการניתกต์แบบ Coaching จัดทำเอกสารรายงานสรุปผลการ
ניתกต์ จัดทำ Power Point และแผ่นพับเพื่อนำเสนอผลการניתกต์แบบ Coaching ศึกษาניתกต์คนที่
9 การניתกต์โดยใช้การเสริมพลังเป็นฐานเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
คณิศาสตร์โรงเรียนวัดช่วงสิงห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูผู้สอนอย่าง
น้อย 2 คน ร่วมกันปฏิบัติการניתกต์ โดยมีกิจกรรมการניתกต์ 8 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การรับรู้ข้อมูล
การปฏิบัติงาน เพื่อรับรู้สภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนแต่ละคนและทำความเข้าใจในสิ่งที่
ต้องดำเนินการร่วมกัน ขั้นที่ 2 การรับรู้คุณค่าในตนเองเพื่อให้ครูผู้สอนมีความภาคภูมิใจที่มีต่อการ

ปฏิบัติงานที่ผ่านมาเพื่อนำวิธีการนั้น มาใช้ปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ใหม่อย่างมั่นใจ ขั้นที่ 3 การสร้างความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการจัดการเรียนรู้ของครูตามความต้องการและจำเป็นของครู ขั้นที่ 4 การสนับสนุนให้กำหนดงานด้วยตนเองเพื่อสร้างความมั่นใจของครูในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของตนเอง ขั้นที่ 5 การส่งเสริมความร่วมมือในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ทำงานช่วยเหลือกันทั้งด้านการวางแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดผลประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 6 การสนับสนุนปัจจัยสำหรับการจัดการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้แก่ครูผู้สอนตามความต้องการความจำเป็นขั้นตอนที่ 7 การสร้างความชัดเจนร่วมกันเพื่อการยอมรับและมองเห็นคุณค่าของผลงาน เพื่อติดตามให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอน ประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้ผลตอบแทนต่อการปฏิบัติงานของครู ขั้นตอนที่ 8 การสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนรู้ เพื่อให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสในการเผยแพร่ผลงานของตนเอง ศิษยานิเทศก์คนที่ 10 การนิเทศแบบ 360 องศา เพื่อพัฒนาการอ่านเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา 9 ขั้นตอน โดยมี การดำเนินการ ดังนี้ ศิษยานิเทศก์คนที่ 11 การนิเทศแบบ NFIA Model มีขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ 4 ขั้นตอน คือ ขั้นเปิดใจเพื่อศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการของผู้รับการนิเทศ ศิษยานิเทศก์คนที่ 12 การนิเทศแบบหลากหลายวิธี

ขั้นการสรุปและรายงานผลการนิเทศ ในขั้นนี้เป็นการสรุปผลการนิเทศและรายงานผลการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษาเป็นพี่เลี้ยง (Mentor) ในการนำ การสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสะท้อนวิธีปฏิบัติการนิเทศการศึกษา (Reflexives supervision approach) ของศิษยานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย โดยศิษยานิเทศก์แต่ละท่านมีความรู้ความสามารถในการนิเทศการศึกษาตามรูปแบบที่สร้างขึ้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการในการนิเทศการศึกษาสามารถนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาครูผู้รับการนิเทศตามบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นอย่างดี โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ คอยให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดเวลา อธิบาย ชี้แจงและร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้แก่ครู โดยการพาคิดพาท่วมสะท้อนผลการนิเทศทำให้เกิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนและในวงสนทนาแลกเปลี่ยนวิธีปฏิบัติการนิเทศของศิษยานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย กระบวนการดังกล่าวทำให้ศิษยานิเทศก์กับศิษยานิเทศก์ และศิษยานิเทศก์กับผู้รับการนิเทศได้ร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันเกิดความเป็นกัลยาณมิตรซึ่งกันและกันซึ่งผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจ

ดังนั้น ศิษยานิเทศก์มีอาชีพจึงควรนิเทศการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีกระบวนการที่เป็นระบบโดยสรุปดังนี้

ภาพที่ 4.2 กระบวนการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

เนื้อหาสาระในการนิเทศ ดังที่กล่าวมาแล้วเป็นหลักการแนวคิด และแนวปฏิบัติในการนิเทศที่จะช่วยให้การนิเทศยุคใหม่ประสบความสำเร็จ แต่จะสำเร็จมากน้อยเพียงใดคงต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ และเจตคติในเรื่องการนิเทศการศึกษา และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาเป็นสำคัญ

ตอนที่ 4. ผลการยืนยันกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ผู้วิจัยดำเนินการการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ด้านข้อมูล (Data triangulation) คือ การพิสูจน์ข้อมูลรูปแบบวิธีการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมาย ด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ ตรวจสอบการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา

โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัยของศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายแต่ละคนจากการประเมินความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ การตรวจสอบด้านทฤษฎี(Theory Triangulation) คือการตรวจสอบสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์กลุ่มเป้าหมายกับแนวคิดทฤษฎีที่ผู้วิจัยใช้เป็นหลักในการพัฒนาสมรรถนะของคนในองค์กรมีความสอดคล้องตรงกันมากน้อยเพียงใดผลการตรวจสอบแบบสามเส้าปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ต่อกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D	แปลความ
ด้านหลักสูตร			
1. เนื้อหาการฝึกอบรมสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ	5.00	0.00	มากที่สุด
2. มีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ	4.33	0.49	มาก
3. มีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการคิดค้นนวัตกรรมใหม่เพื่อการนิเทศการศึกษา	4	0.00	มาก
4. มีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการนิเทศโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน	4.42	0.51	มาก
5. มีความรู้ความเข้าใจสมรรถนะการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ(Professional Learning Community : PLC)	4.00	0.00	มาก
6. มีความรู้ความเข้าใจสมรรถนะการนิเทศการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	4.17	0.39	มาก
7. มีความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะการทำงานเป็นทีม	5	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.42	0.15	มาก
ด้านวิทยากร			
1. วิทยากรมีความรอบรู้ในเนื้อหาสาระที่กำหนดในหลักสูตรการพัฒนา	5.00	0.00	มากที่สุด
2. วิทยากรมีความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหา	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
3. วิทยากรมีความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาในหลักสูตรการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษา	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	5.00	0.00	มากที่สุด
ด้านวิธีการพัฒนา			
1. หลักสูตรนี้ใช้วิธีการฝึกอบรมที่เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นศูนย์กลาง	5.00	0.00	มากที่สุด
2. หลักสูตรนี้ใช้เทคนิคการฝึกอบรมที่หลากหลาย	5.00	0.00	มากที่สุด
3. หลักสูตรนี้ใช้หลักการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)	5.00	0.00	มากที่สุด
4. หลักสูตรนี้ใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	5.00	0.00	มากที่สุด
5. หลักสูตรนี้ใช้การปฏิบัติกิจกรรมจากการปฏิบัติจริงโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย	5.00	0.00	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	5.00	0.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ในศตวรรษที่ 21 เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จำนวน 12 คน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านวิทยากร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D.=0.00) ด้านวิธีการพัฒนา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 5.00$, S.D.=0.00) และด้านหลักสูตร ($\bar{x}= 4.42$,S.D=0.15)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ
การศึกษาที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ
สมรรถนะด้านความรู้ (Knowledge)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความพึงพอใจ	ลำดับที่
1	ความรู้ในศาสตร์การนิเทศที่หลากหลาย	4.67	0.47	มากที่สุด	3
2	ความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนที่นิเทศ	4.17	0.38	มาก	7
3	ความรู้ในการวิเคราะห์ผู้รับการนิเทศและ ผู้เรียนรายบุคคล	4.17	0.38	มาก	7
4	ความรู้เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการของผู้รับการนิเทศ	4.17	0.38	มาก	7
5	ความรู้ในการวิจัย	4.91	0.28	มากที่สุด	1
6	ความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา	4.91	0.28	มากที่สุด	1
7	ความรู้ในเนื้อหาสาระวิชาที่นิเทศ	4.76	0.43	มากที่สุด	2
8	ความรู้ในเทคนิคการนิเทศแนวใหม่	4.58	0.50	มากที่สุด	4
9	ความรู้ในการสร้างนวัตกรรมการศึกษา	4.43	0.50	มาก	5
10	ความรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.34	0.48	มาก	6
	รวมเฉลี่ย	4.51	0.41	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศ
การศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ด้านความรู้ โดยภาพรวม ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจ
อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$, S.D. =0.41) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ
ลำดับที่ 1 ด้านความรู้ในการวิจัยและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\bar{x}$
=4.91,S.D. =0.28) ลำดับที่ 2 ด้านความรู้ในเนื้อหาสาระวิชาที่นิเทศ. ($\bar{x}=4.76$,S.D. =0.43) และลำดับ
ที่ 3 ด้านความรู้ในศาสตร์การนิเทศที่หลากหลาย ($\bar{x}=4.67$,S.D. =0.47)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ การศึกษาที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ด้านทักษะความสามารถ (Skill)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
1	สามารถเป็นผู้อำนวยการทางวิชาการ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
2	สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การปฏิบัติ	4.36	0.48	มาก	4
3	สามารถเป็นที่เล็งด้านวิชาการแก่โรงเรียน	4.17	0.38	มาก	6
4	สามารถสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.17	0.38	มาก	6
5	สามารถวินิจฉัยเด็กนักเรียนได้	4.17	0.38	มาก	6
6	สามารถให้คำแนะนำด้านวิชาการแก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้	4.91	0.29	มากที่สุด	2
7	สามารถร่วมพัฒนางานด้านวิชาการ	4.91	0.29	มากที่สุด	2
8	สามารถใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาและแก้ปัญหาทางวิชาการได้	5.00	0.00	มากที่สุด	1
9	สามารถใช้เทคโนโลยีในการนิเทศการศึกษาได้ตามความเหมาะสม	4.27	0.44	มาก	5
10	สามารถประสานงานกับผู้อื่นได้	4.91	0.28	มากที่สุด	2
11	สามารถสรรหาวิทยากรเพื่อช่วยให้ความรู้แก่ผู้รับการนิเทศได้เหมาะสม	4.91	0.29	มากที่สุด	2
12	สามารถส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้รับการนิเทศโดยการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community :PLC)	4.81	0.39	มากที่สุด	3
	รวมเฉลี่ย	4.63	0.18	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศ การศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ ด้านความทักษะความสามารถ โดยภาพรวม ผู้รับการ นิเทศมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.63$, S.D. =0.18) โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจาก มากไปหาน้อยดังนี้ คือลำดับที่ 1 ด้านความรู้ในการวิจัยและความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา ($\bar{x}=4.91$, S.D. =0.28) ลำดับที่ 2 ด้านความรู้ในเนื้อหาสาระวิชาที่นิเทศ ($\bar{x}=4.76$, S.D. =0.43) และลำดับที่ 3 ด้านความรู้ในศาสตร์การนิเทศที่หลากหลาย ($\bar{x}=4.67$, S.D. =0.47)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ การศึกษาที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ สมรรถนะด้านคุณลักษณะ(Attribute)

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความพึงพอใจ	ลำดับที่
1	คุณสมบัติการเป็นโค้ชและพี่เลี้ยง	4.56	0.50	มากที่สุด	4
2	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	4.56	0.50	มากที่สุด	4
3	การยอมรับการเปลี่ยนแปลง	4.23	0.42	มาก	5
4	ความเป็นกัลยาณมิตร	4.78	0.41	มากที่สุด	2
5	การเป็นนักวิจัย	5.00	0.00	มากที่สุด	1
6	ความเชื่อมั่นในตนเอง	5.00	0.00	มากที่สุด	1
7	ความคิดสร้างสรรค์	5.00	0.00	มากที่สุด	1
8	ความรับผิดชอบทำงานจนสำเร็จ	5.00	0.00	มากที่สุด	1
	รวมเฉลี่ย	4.77	0.23	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อสมรรถนะการนิเทศ การศึกษาสู่ความเป็นศึกษานิเทศก์มืออาชีพ โดยภาพรวม ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจใน สมรรถนะด้านคุณลักษณะของผู้นิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.77$, S.D. =0.23) เมื่อพิจารณาราย ด้าน พบว่า ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ลำดับที่ 1 ด้านทักษะความสามารถ ($\bar{x}=4.63$, S.D. =0.18) ลำดับที่ 2 ด้านคุณลักษณะ ($\bar{x}=4.77$, S.D. =0.23) และลำดับที่ 3 ด้านความรู้ ($\bar{x}=4.51$, S.D. =0.41)